

TOPRAK

Aylık Ülkü Dergisi

Bu Sayıda

N. Hikmet - Aziz Nesin

Haftalık siyasi magazin

BASĐAN

Baştan

«BASĐAN» çıkışı, altı ay
o'du. Altı aydır, hiç ara ver-
meden, sekmeden, tım günün
de ve zamanında gazetemizi
çıkardık. Amma, günü-
ününe BASĐAN'ı ellerine
n okuyucularımız, bunun
kadar zorluk arla, gucluk-
gerilmiş bir iş olduğu
diler mi?
bi, bir devr
kivide, so

Nâzım Hikmet

Nazım Hikmet üstadın, on
bir sene evvel hapse girme-
den evvelki reemi yandadır.
Aşağıda son şiirlerinden biri-
ni okuyacaksınız. Bu mem-
eket ve bu memleket insan-
larının sevgisini bu kadar iç-
ten veren bir şiir okumuş mu-
vidiniz? İşte parmak şiirleri,
işte hooeciler, işte mîli şiir-
ler, işte failâtün düm'ekel'e-
ri ve işte büyük sair Nâzım

mily-
fis.r.
la de.
19
tısın
giz is-
siret
ne p.
rarak
larıtı.
me
ber
na

Yalmanın Dosyası
Altanın Foyası

Nisan 1961

50 kr.

IRAK TÜRKİERİ

İsmail Hakkı GÖKHUN

Türkçülük, Türklüğün yükselmesi, Türk ülkelerindeki bütün Türklerin bağımsızlığa kavuşarak tarihteki eski üstünlüğünü kazanması ülküsü olduğuna göre, millî şuur sahibi her Türkü ilgilendirir. Türkçülük millî bir ülkü olduğu için kendi prensipleri dışında hiç bir kayıt ve şarta bağlı değildir. Bir Türkçü, Türkiye Türklerinin mutluluğunu düşündüğü gibi, bugünkü siyasî sınırlarımız dışında bulunan milyonlarca Türkün hürriyeti, bağımsızlığı için çalışmayı, onlara elinden gelen yardımı yapmayı da millî bir vazife sayar. Bu fikrin, Türkçülük düşmanlarının her fırsatta ortaya attığı gibi, ülkeler fethetmeğe kalkışan emperyalist zihniyetle ilgisi yoktur. Türkiyeyi tehlikelere sürükliyecek maceraperestlikler de değildir. Ülkümüz her şeyden önce bütün insanların hür, milletlerin bağımsız olması inancına dayanır. Zaman zaman dünyanın muhtelif yerlerinde ve hâlâ Cezayirde, Kongoda bağımsızlık için şahlanan milliyetçilik ruhunu alkışlarken, bugün onlardan daha ağır bir zulüm altındaki soydaşlarımızın yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bulunmalarına asla seyirci kalamayız. Onlara olan yakınlığımız, alelade insanî duyguların çok daha üstünde, yüzyıllarca aynı tarihi şartlar içinde yaşayıp yoğurulmanın meydana getirdiği soy, dil, kültür ve ülkü birliği gibi, hiç bir kuvvetin koparamıyacağı, ayıramıyacağı sağlam kardeşlik bağlarındandır. Damarlarda aynı kan dolaştıkça, diller aynı türküyü terennüm ettikçe ve kalbler aynı millî duygunun heyecanı ile çarptıkça, Türkiyede, Batı Trakyada, Onikiadada, Kıbrısta, Irakta, Azerbaycanda, Kafkasyada, Kırımında, Kazanda, İdilde, Uralda, Türkistanda bulunan bu milyonlarca katıksız Türkün, bir ülkü etrafında birleşmeleri gerçekleşmeyecek hayallerden değildir.

Bugünkü dış Türklerin, millî benliğini yabancı tesirlerden büyük bir kıskançlıkla koruyan, Türklüğün tek bağımsız yurdu Türkiyeye derin hasretle bağlı, şuuru en uyanık olanları Irak Türkleridir. Çoğunlukla Kerkük, Erbil ve Musul çevresinde toplanan sayıları bir milyona yakın Iraklı Türklerin şimdiye kadar tanıştığımız aydın gençlerinden hemen hepsinin ateşli birer Türk milliyetçisi olduğunu görmek, kutlu inancımızın geleceği bakımından ümit vericidir. Irak Türklerinin aydınları da, halkı da o kadar kuvvetli bir Türklük şuuruna sahiptir ki Türkiyedeki bazı yarı aydınlardan ve gafillerden daha çok memleketimizin meselelerine âşinadırlar.

Bu böyle iken Türkiyeye tahsile gelen Iraklı soydaşlarımızı, ilk karşılaştıkları üniversiteli talebelerden bazılarının Irakta Türk bulunduğundan habersiz bulunmaları ve kendilerini Arap zannetmeleri, çok üzmette, hayal kırıklığına düşürmekteydi. Fakat artık yılların ihmali ve maksatlı hareketleri neticesinde ufuklarımıza yığılan uğursuz sisler dağılmakta, milletçe millî şuurumuzun uyusukluğu açılmaktadır. Atatürk'ün

Devamı 27 de

TOPRAK

Sahibi

İlhan E. DARENDELİOĞLU

Basıldığı yer :

Beyazıt Matbaası

İdarehane :

Beyazıt, Aydın Saray No. 17

Telefon : 22 47 28

Muhabere Adresi :

Posta kutusu 30 — Beyazıt - İst.

Abone :

Senelik 6 lira

Memur - Şubay - Talebeye 5 lira.

6 aylık istisnasız 3 lira

Bu sayımız 11,650 adet basılmıştır.

Devlet Plânlama Teşkilâtı ve Birkaç Nokta

M. Zeki SOFUOĞLU

Bundan önceki makalemizde, içtîmaî faaliyetlerin, bu arada iktisadî kalkınma gayretlerimizin, esaslı bir plân çerçevesi içinde yürütülmesi lüzumu üzerinde durmuştuk. İfade eylemiştik ki, 20. asır plânlı ve metodlu çalışma asrıdır ve Batı medeniyeti de —bir bakıma— budur, bundan ibarettir.

Filhakika, geçen iki asırda, hassaten son elli yıl içinde, plânsız davranışlarımızın acı ıztıraplarını çok gördük; plânlı ve metodlu çalıştığımız zamanlarda ve mevzularda ise, başarı elde ettik. Faraza demir yolları ve kara yolları mevzularında elde olunan başarılar; İstatistik Umum Müdürlüğü faaliyetleri şu anda akla gelen güzel örneklerdir. Başarısızlığı, millî kusurlarımız ve eksikliklerimizde değil de, plân ve metod, sistemli çalışma bahsinde gösterdiğimiz ihmalkârlık ve dikkatsizliklerde aramız icap eder. Millî benliğimizi bir takım aşağılık duyguları ile zedelemek ve hor görmek isteyenlerin bu mühim noktaya parmak barmaları yerinde bir hareket olur.

★

Bu umumî sözlerden sonra, Millî Birlik Komitesi tarafından 30 Eylül 1960 tarihinde kabul olunan ve 5 Ekim 1960 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan mühim bir kanuna ve bu kanunun istihdaf eylediği teşkilâta şöyle bir göz atmak istiyoruz.

Yıllar boyu, muhalefet hatipleri, çeşitli konuşma, beyanat ve nutukla-

rında, daima ilme ve ilmi metodlara riâyet ve hürmet lüzumundan bahsetmişler; geçmiş devrin bu konudaki mübalâtsizliğini, «plânsız ve hesapsız kalkınma edebiyatı»nı tenkît eylemişlerdir.

İşte, biz «Devlet Plânlama Teşkilâtı Hakkındaki Kanun»u bu dilek ve tenkitlerin samimi bir meyvası olarak telâkki ediyoruz. Müttehassısların ihtisaslarına hürmet ve riâyet gösterilerek hazırlattırılan ve dikkatli bir müzakereden sonra Millî Birlik Komitesince kabul olunan işbu kanun, mahiyeti itibâriyle Avrupaî bir eser addolunabilir.

Baş bakanlığa bağlı bir teşkilât olarak mesai gösteren Devlet Plânlama Teşkilâtına kanunun yüklediği vazifeler hayli ağırdır. Teşkilât, sadece sanayie değil, iktisadiyatımızın bütününe şâmdir. Ayrıca sosyal plânlama hizmetleri de yine bu teşkilâtın uhdesine tevdi edilmiş bulunuyor.

Esasen, bir memleketin iktisadî faaliyet dalları arasında sıkı bir ilgi ve bağ vardır. Keza sosyal ve iktisadî hayat da —geniş ve derin tedahülleri ve iltisakları itibariyle— bir birini tamamlayan konulardır. Ne plânı, ne de plânlamayı başka türlü anlayamayız. Bugüne kadar iktisadiyatımızın uğradığı sarsıntı ve sıkıntılar, iktisadî bir bütün telâkki etmekten ve sosyal hizmetleri buna

Devamı 28 de

matmıştır.

Aynı yıllar içinde Almanyada tahsilde olan Ziya Karamuk, Fazıl Yinal, Necdet Mansuroğlu ve Şükrü Güllü'nün o vakitki Talebe Müfettişi rahmetli Reşat Ş. Sirer'e vâki ihbarları üzerine, bu yıkıcı ve solak hareketleri tesbit edilerek Boratav memlekete iade edilmiştir.

R. Şemsettin Sirer'in 6.7.1937 tarihli gönderdiği rapordan çıkardığımız şu satırlar Pertev'in Almanyadaki faaliyeti hakkında kâfi malûmat verir ümidindeyiz:

«Berlin bölgesinde hizmete başladıktan sonra Pertev Nail ile de uzun saatleri dolduracak bir konuşmada, bugünkü Türk devletinin bir SINIF DEVLETİ olduğu yolundaki iddia ve zehabının yanlışlığını ona anlatmağa çalıştım. Onun düşünen kafasını Türk ilmi için işletmeğe muvafak olmak, ruhunda sınıfsız, tezatsız, Türk devleti sevgisinin ateşini yıkamak benim için hakiki bir saadet olacaktı... Gençlerimizin şikâyetleri gösteriyor ki; Pertev etrafındaki Türk gençleri üzerinde onların milliyet ideallerini ve millet sevelerini gevşetecek, kıracak surette telmihler yapmaktan vazgeçmemiştir ve geçmiyecektir... Pertevin Türk milliyyetinin ideallerine hizmet bakımından kaybolmuş bulunduğunu görmek, benim için çok acı oldu, fakat vazifemi yapmak mecburiyetindeyim. Pertevin Almanyada devlet talebesi olarak bırakılmasının faydalı değil, zararlı olduğunu söylemek ve onun bu memleketteki çocuklarımız arasında bırakılmayıp geri alınmasını istemek mecburiyetindeyim.»

Bu rapor üzerine Pertev memlekete dönmüş, fakat onun bu kötü akidesi bir hamlede unutulmuş 1.8.937 de Siyasal Bilgiler Okulu idare muavinliğine, 8 ay sonra; yani 1.3.938 de de D.T. Coğrafya Fakültesine doçent olarak tayin edilmiştir. Yalnız şurasına dikkatinizi çekmek isteriz. Bu devirde Milli Eğitimin başında HAN ALİ YÜCEL vardı.

Pertev Nailinin D. T. Coğrafya Fakültesine tayini onun için mesut bir

Solculuk Edebiyatı

Av: Kemal GÖKSEL

Birçok partilerin kurulup faaliyete geçmiş olmalarınarağmen, bunların nasıl bir sosyal ve ekonomik çalışma programına sahip bulduklarını açıklıkla bilemiyoruz.

Yeni partiler kurulup güçlüklerini yener yenmez, yalnız oy toplama metodları üzerinde araştırmalar ve sondajlar yapmak yolunu seçtikleri için vatandaşın bu partiler önündeki tutumu ve durmuu mütereddittir. Yeni partilerin de milliyetçiliğinden şüphe etmemekteyiz ama hiçbir vatandaşın da, siyasi kanaatleri ile ayniyet hâlinde olduğuna inanmadıkça, bir partiyi intisap etmek cesaretini kendisinde bulamayacağı muhakkaktır.

Hele «Solculuk» nâmı altında cüretkârane bir şekilde ortaya atılan bazı fikirler halkın kafasını büsbütün bulandırıyor.

Sosyal adalet gibi, son zamanlarda, enine boyuna çekiştirilen bir kavramı gerçekleştirmek iddiasını taşıyan parti ve elemanların, bu ko-

Devamı 28 d

hâdise olmuştur. Çünkü; Muzaffer Şerif, Behice Boran, Niyazi ve Mediha Berkesler gibi aynı fikri savunularla birlikte çalışmanın hazzını duyacak, dersleri de bu mel'un fikirleri yaymak fırsatını kazanacaktı.

Hakikaten çok geçmeden Pertev: «Yurt ve Dünya» adında bir dergi ile de sinsi ve sistemli bir şekilde faaliyete başladı.

Yurt ve Dünyanın âkıbetini anlatmak uzun sürecek, ancak gizli bir elin direktifi ile hareket ettikleri meydana çıktı. Dergi kapatıldı, kendileri de kovuldu.

Yazık ki Nâzım, Pertev ve benzerlerinin yurdumuzda bıraktığı kuyruklar, hâlâ utanmadan ve sıkılmadan onları müdafaa edebilecek zaman ve zemin aramakta ve maalesef de bulmaktadırlar.

İlhan E. DARENDELİOĞLU

Ç. Altan ve Benzerlerine

Hatırlatalım ki..

Sayın Gürselin geçen haftaki yaptığı basın toplantısından sonra başta Çetin Altan olmak üzere. Akşam'da Vecihi Ünal ve Sözcü Dergisi Türkiye'de de bir Komünist Partisinin kurulması tezini savunmuşlar, ikna ve inandırıcı olmaktan çok güldürücü fikirler yürütmüşlerdi.

Çetin Altana göre komünist partisi kurulmazsa Türkiye'de fikri bir gelişme olmaz, fikri bir huzura kavuşamazmış.

Bir kere şurasını unutmamalıyız ki, Ruslar bütün dünyada komünist partilerinin (Legal) serbest olarak faaliyette bulunmalarını isterler.

İkincisi, bütün bu komünist partileri Rusya tarafından sevk ve idare edilirler.

Üçüncüsü, kurulan komünist partileriyle birlikte bir de (yeraltı) teşkilâtı bulunur ki, herhangi bir sebeple parti kapatıldığı zaman derhal faaliyete yeniden geçebilsin.

Hatırlardadır ki Çetin Altan ihtilâlden sonraki yazılarıyla koyu bir (Sosyalist) kesilmiş, toprak ağalarına, mülk sahiplerine karşı takındığı tavırla nerdeyse kolхозları özleyen bir kimse hüviyetine bürünmüştü. Sosyalist olduğunu söylemesine rağmen, şu anda mevcut sosyalist partisine girmek şöyle dursun, desteklemek bile hayalinden geçmemiştir.

Bu memlekette, komünistlerin komünist partisine girebileceğini öyleyse nasıl iddia edebiliyor.

Onun için Bay Çetin Altana hatırlatalım ki, Komünist Partisi kurulan bir memlekette bütün komünistlerin partiye girecekleri, girmeyenlerin masum olduklarının anlaşılacağı ancak bir hayalden ileri gidemez.

Ayrıca, komünistlerin bir kısmına siz bu partiye girmeyin, kimse

sizden şüphe etmez diye akıl vermekten başka da bir işe yaramaz.

Şükürler olsun ki, sayın Gürselin o tipteki insanların damaklarına çaldığı bir parmak balı geviş getirir gibi sakızlandırmaları onları tanımak babında bize yaramıştır. Gürsel pek çok teşekkürler. Sağ olsun.

TANİNDEKİ KAYNAŞMA :

Tanin gazetesine girmekte devam eden müseccellerin yekünü gün geçtikçe artmakta... Bir kaç sayı sonra bunları hüviyetleriyle ve bir liste halinde vereceğiz. Bekleyin.

Sayın Gürselin, Aziz Nesinin yüzüne karşı:

— Yazınızı teessür ve teessüfle okudum. Hüsnüniyetinizden emin değilim.

deyişinden sonra, gazetenin yazı işleri müdürü, ve bu müseccellerin Taninde toplanmalarının baş mümessili İHSAN ADA, bir kaç gün sonra Taninde çalışan şehir muhabirlerini bir araya toplayarak diyor ki:

— Cemal Gürselin, Aziz Nesine karşı takındığı tavır tasvip ediyor musunuz? Muhabirler her bir ağzından «Evet ediyoruz» diyorlar.

İhsan Ada, sert bir çehre ile:

— Nasıl olur, gazetenizin bir mensubuna karşı bir tutumu tasvip edebilirsiniz?

İhsan Ada unutuyordu ki, başına topladığı o genç ve imanlı muhabirlerin içinde, komünizmin bütün âdi ve iğrenç işkencesini çekmiş ve duymuş kimselerin çocukları da vardı. Tanindeki toplanan müseccelleri onlar yakından ve iyi tanıyorlardı.

Milli Bir Anayasaya Doğru

Dr. Hikmet TANYU

18 Aralık 1922 tarihinde, Cumhuriyetin ilânından bir yıl ve günümüzden 39 yıl önce Ziya Gökalp, Diyarbakırda yayınladığı, mütevazî bir taşra dergisinde (Küçük Mecmua) da, Türkiye ölçüsünde ışık tutuyor ve şu fikirleri ileri sürüyordu: —

«Halk hükümetinin birinci şartı, milli kanunları mukaddes tanımadır. Çünkü, kanunlar milletın resmî bir mahiyet almış olan mefkûrelerden ve iradelerinden başka bir şey değildir. Her milletin resmî ahlâkı, kanunlarıdır. Vatanperverliğin esası milli kanunlarla tahakkuk etmektedir. Bir millet kanunlarını mefkûresine mugayir görüyorsa derhal değiştirmelidir. Çünkü, içtimâî vicdanın kabul etmiyeceği kaideler, kanun şeklini almış bulunursa, cemiyetin ahlâkını bozar. Eger kanunlar milli mefkûrelerden doğmuş ve onları tecelli ettiriyorsa, bunlara candan ve gönülden hürmet ve itaat etmek lâzımdır. Hakiki mefkûrecilik bunu iktiza eder.»

Şu halde yapılacak kanunlarda, bahusus Anayasada, milliyet ve din düşmanı bir zihniyetten çok uzak kalınmalı, bu milletin iman ve ülküsüne göre düzenlemelidir. Dinsizlik, milliyetsizlik hürriyetini sağlama gayretlerine, dine, milliyete, milli şuura baskı yapmaya heveslenmek daima hüsrarla, başarısızlıkla neticlenecektir. Sözde hürriyet namına, din ve milliyet peşin bir hükümle mahkûm edilmemelidir. Tarifler çok açık ve kesin bir şekilde yer almalı, sinsî, örtülü, gizli maksatlı hiçbir taraf bulunmamalıdır. Ancak bu suretle hazırlanmış, gerçekten vicdan hürriyetini belirten, Türk milletinin milli benliğini, milli varlığı ile bağdaşmış, onun milliyetçi ülküsünü belirtmiş cephesiyle o kanun olgun bir değer ifade edebilir ve ömrü de ona

göre sürekli olabilir. Bir millet hayatında elbette en kuşlu kanun anayasadır. Gökalp, aynı makalede bunu şöyle ifade ediyor: «Zira, en büyük mefkûreler bu kanunla tecelli etmiştir» veya etmelidir.

Ümitle beklenen yeni anayasada mânevî, milli temel ve ülkü inkâr, veya imha değil, ihya edilmelidir.

Özleyişle üzerine eğildiğimiz yeni Anayasa, Türkün milli, insanî ülküsüne her bakımdan uygun olmalı, onun, milli benliği, milli şuuru ve milliyetçi varlığı, mânevî temelleri, milli iradesi, hakları ve vazifesi bu kanunla teminat altına alınmalıdır. Onun Türk milletinin milli vicdanına, mukaddesatına, hayatına uygunluğu, kanunun benimsenmesini kolaylaştırıcaktır. Aksi halde yapmacık, dar bir zümre menfaat ve zihniyetine göre hazırlanmış materyalist bir anayasa millet tarafından ilgi, itibar görmek şöyle dursun tam bir tepki ile karşılanabilir. Yeni Anayasada bilhassa vicdan hürriyeti, çağdaş medeniyet ve anlayış seviyesine yükseltilmeli ve din hürriyeti, iman, ibâdet, yayın, dernek kurma, okul açma, eğitim ve öğretim yapma gibi bilcümle medenî lâik memleketlerde olan hukukî imkânlarla kavuşmalı, bu hususta din hürriyeti, gerici bir din düşmanlığı zihniyetinin baskısından kurtarılarak modern batının lâik devletlerindeki din, vicdan hürriyetinin hukukî vasatlarına yükselmelidir.

Bunun için de yeni anayasada Lâiklik mutlaka açık bir şekilde tarif edilmeli, din hürriyeti teminat altına alınmalı, böylece ortaçağın engizisyon taassubu içinde ve bu defa din düşmanı bir zihniyetin, insanlığın temel haklarına tecavüzü durdurulup, batının çağdaş zihniyet ve an-

Rıza Nur ve Politika

Dr. Mehmet Sadettin Aygen

Ankarada neşredilmekte olan Kudret gazetesinde (Yakın Tarihimizde Siyasî Partiler) başlıklı tarihî bir yazı çıktı. Şerif Sami imzası ile neşredilen bu yazıyı alâka ile okuduk. Yakın tarihimizin siyasî hayatını tamamen değilse de oldukça geniş bir şekilde ele alan bu yazının 35 numaralısında Dr. Rıza Nur Bey hakkında (Profesyonel Politikacı) gibi, bir tarih yazarına yakıştıramadığımız, bir tabir kullanılmıştır. Bütün tefrika boyunca yalnız Dr. Rıza Nur Bey için böyle bir tabir kullanılması bizi son derece üzdü. Bundan dolayı bu yazıyı yazmağa ve Dr. Rıza Nur Beyin hayatının en mühim noktalarını kısaca belirtmeğe karar verdik.

Dr. Rıza Nur, daha Tıbbiyedeyken ateşli bir hürriyet taraftarı olmuş ve sürülmekten sadece bir şans onu kurtarmıştır. İttihat ve Terakki Cemiyetine Meşrutiyetin ilânından önce girmiş ve Meşrutiyetin ikinci günü bir ucu Galata sarayda, bir ucu Köprüde olan muazzam bir miting tertip-

leyerek ve ateşli nutuklar söyleyerek Meşrutiyetin benimsenmesinde mühim bir rol oynamıştır. İttihat ve Terakkinin yoldan çıktığını derhal anlayarak muhalefete geçmiş, daima doğruyu haykırarak, vatan menfaatinin en ön plânda tutmuş, bundan dolayı da evvelâ Bekirağa Bölüğüne hapsedilmiş, sonra da dilinden ve kaleminden zehir damlıyor gerekçesiyle Avrupaya sürülmüştür.

Mütarekede derhal vatana dönmüş, evvelâ Meclisi Mebusana Sinoptan âza seçilmiş, fakat kısa bir zaman sonra Ankaraya geçmiştir.

Ankarada açılan ilk Büyük Millet Meclisine yine Sinop mebusu olarak iştirak etmiş, Millî Hükûmetin ilk Maarif Vekili seçilme şerefine nail olmuştur. (O zaman vekilleri doğrudan doğruya meclis seçerdi.) Maarif Vekâletinde esaslı çalışmalar yapmış; ne dosya, ne memur, ne eşya ve ne de bütçe yokken Maarif Vekâletini teşkil etmiş, Maarifin i No. 11 sicilini almış, sayılması uzun

layışına ulaştırılmalıdır.

Bilerek bilmeyerek saplanılan materalist, koyu bir maddecilikten daha aşırı giden din, Allah, metafizik düşmanlığı ile, yurttaşların, konuşma, yazma v.b. bir çok insan hakları saldırmadan kurtarılmalıdır.

Mahdu tbir azınlığın, aslında ayrı bir anlamda bulunan lâikliği, dinsizlik haline getirmeğe özenmeleri, —lâik Avrupa memleketlerinde ve A. B. Devletlerinde nasılsa öylece hatırlanarak insaf ve izana gelinmeli—, komünizme karşı müdafaa silâhı olan, istiklâl ve hürriyetin kökü, millî ve mânevî temellerin yıkılması, çökertilmesi önlenmelidir. Bunların yeni anayasada açık ve aydın bir şekilde yer alması zaruridir. Millî menfaatler ve millî birlik ve

anlayış için buna büyük ihtiyaç vardır. Hiç şüphesiz, bu maddeler, bu imkânlar, hürriyetler, günümüzde, çağdaş lâik batı devletlerinde teminat altındadır. Onların mânevî ve millî temellerle, din ve vicdan hürriyeti ile ilgili maddeleri bir defa gözden geçirilecek olursa bu konu bizde de bir vuzuha götürülebilir.

Millî bir anayasaya doğru gitmeliyiz. Kuvvayi Milliye ruhuyla, millî şuur ve millî duyguyla, insanlık hak ve vazifelerine saygıyla bu yola yönelmeğe mecburuz. Zira Türkiyenin yaşaması ve yükselmesi, ilim ve teknik, medenî, iktisadî hamleler, millî inkılâplar, teşkilâtlar yanında milliyetçilik ülküsü ve mânevî temellere sahip olmasıyla mümkündür.

Dr. Hikmet Tanyu

sürecek yenilikler yapmıştır. Maarif Vekilliğinden başka üç defa Sıhhiye Vekilliği ve bir kaç defa da Hariciye Vekâleti Vekilliği yapmıştır. Milli Hükümetin yaptığı ilk dokuz muahedededen 5 tanesini (Selâhiyeti Kemâliyei Haız Murahhas) sıfatı ile imzalamıştır. Yeni Türkiyenin hudutlarını çizen Lozan Muahedesinde ikinci murahhas olarak bulunmuş, yabancı dil ve Avrupaya tam vukufu dolayısıyla büyük hizmetler yapmış, Lozanı baltalamak isteyenlere karşı başmurahtası desteklemiş ve nihayet bir münakaşada Venizolosu bayılmıştır.

80 kadar eser yazmış, bunlardan 52 tanesi basılmıştır. Bilhassa 14 ciltlik TÜRK TARİHİ en meşhurdur.

İşte Şerif Sami'nin profesyonel politikacı dediği zat, böyle çalışmalar yapmış bir Türktür. Tarih yazarının tarafsız olması, hâdiseleri objektif olarak ele alması icap eder. Fakat Rıza Nur hakkında bu hususlara riayet edilmemiştir. Öyle anlaşılıyor ki yazar, Rıza Nur'un hayatını iyice tetkik etmemiş, vesikalârı hakkiyle kıymetlendirememiş, hâlâ yaşayan arkadaşlarına (Yusuf Kemal Tengirşenk gibi) başvurmamış veya hislerine kapılmıştır. Daima vatanı için uğraşmış, daima hürriyet ve istiklâl için çarpışmış, daima Türklük için çalışmış bir insana profesyonel politikacı sıfatını vermenin bu kararını şüphe ile karşılıyor ve protesto ediyoruz. Bu vatan için yaşamış, bu vatan uğrunda ömrünü yıpratmış ve nihayet vatan toprağına karışmış olanlara karşı insaflı davranalım.

Profesyonel, maddî bir menfaat peşinde koşanlara takılan bir sıfattır. Halbuki Dr. Rıza Nur hiç bir zaman maddenin esiri olmamış ve yegâne serveti olan kitapları ile ata yadığı evini ve çiftliğini de kütüphaneye olarak millete bağışlamıştır. Yazıma onun bir sözü ile son veriyorum:

«Lâkin bir mülâhaza beni sanatım-

dan başka işlere sevketmiştir. Şimdiye kadar vatanıma tıbbî ve sıhhi eserlerle hizmet ettim. Fakat bu yolda mesaimin cüz'î olduğu zannına düştüm. Çünkü milletimin asıl mühlik hastalığının ferdî değil, içtimai olduğunu anladım. Bir milletin bir iki ferdini ölümden kurtarmakla ömür tüketecek yerde onu bırakıp milletin içtimai derdine derman bulmaya savaşacak zamandayız. Millet giderse kurtarılmış bir kaç fertten ne çıkar? Millet kahırsa giden fertleri doğurur.»

İşte bu satırlar bize onun karakterini daha iyi anlatmaktadır. Dünyada en büyük iftiharım Türk yarattığımdır diyerek yaşayan ve ömrünü bu yolda tüketen bu büyük adamın ruhu şâdolsun.

Dr. Mehmet Sadettin Aygen

TURAN UNAK — Konya :

Şiiriniz bir sanat dergisi için güzel, fakat bizde neşredilen şiirlerde sanat havasından ziyade milli hava hâkim.

ABDÜLBAKİ YAKAR — Tarsus:

Hüzün şiiriniz hakikaten güzel, fakat uzun olduğu için neşrine imkân bulamıyoruz. Takdir edersiniz ki Dergimizin sayfaları pek mahdut.

TİMURLENK BOZKURT :

Cezaire dair şiiriniz oldukça güzel, fakat dergimizin 2,5 sayfasını alacak kadar uzun, kısılarını gönderirseniz severek neşredebileceğimizi hatırlatırız.

NOT : Ülküdaşlarımız şiirlerini gönderirlerken, hem okunaklı, hem de kısa olmalarına dikkat ederlerse bize yardım etmiş olurlar. Dergimizin bir dâva dergisi olduğunu ve mahdut hacımlı bulunduğunu da bilhassa hatırdan çıkarmamalıdır.

BÜYÜK ÇIĞIR : Ankarada Milliyetçi gençler tarafından (Büyük Çığır) adında bir dergi çıkarılacaktır. Uzun ömürlerle arkadaşlarımıza başarılar dileriz.

TÜRKÇECİLİĞİ

Doç. Dr. Faruk K. Timurtaş

Türk kültür ve edebiyat tarihinin sene önce yazdığı «Muhâkemet-ül-en büyük simalarından olan Ali Şir lûgateyn» (iki dilin mukayesesi) adlı Nevai, XV. yüzyılın ikinci yarısında eserinde Türkçenin Farsça'dan üs-Türkistan'da yetişmiştir. 8 Şubat tünlüğünü müdafaa etmiştir. 1441 de Herat'ta doğan Nevai, ileri Türklük şuuru, tarih boyunca ken gelen bir aileye mensuptu. Yüksek dini daha çok dil sahasında göster bir kültür muhitinde çok muntazam mıdır. Türkçülüğün bu şekline ve mükemmel bir tahsil görmüş, bü-Türkçecilik diyoruz. Ali Şir Nevai, yük bir şair, edip ve bilgin olarak en büyük Türkçecilerimizden biri-tanmıştır. Aynı zamanda resim, dir. Türkçeyi, Farsçaya karşı müda-hat ve musiki sahalarında da kud-faa etmiş ve dilimizin Farsçadan hizmetinde mühürdarlık, divan beğ-Nevai'nin böyle bir mücadeleye atıl-lığı ve emirlik gibi büyük vazifeler masına sebep! O devirde saray ve elde etmiş; devrin hükümdarı Hü-münevverler çevresinde Farsçanın seyin Baykara ile birlikte sağlık ev-hâkil durumda bulunması, bir resmî leri, kütüphaneler, medreseler gibi dil ve edebiyat dili hâlini alması tesisler kurmak suretiyle Türk ilim Türk şairlerinin eserlerini Farsça ve kültürünün gelişmesine büyük yazmalarınıdır. Nevai milli bir dil ve hizmetlerde bulunmuştur. Kendi de edebiyat meydana getirmek istiyor-değerli bir şair olan Hüseyin Bay-du.

Nevai, manzum ve mensur olmak Nevai'den önce de Türkçeciler çık-uzere otuzdan fazla eser yazmıştır. mıdır. Bunlar arasında Arap muhi-Türk edebiyatının en büyük şairle-tine Türkçeyi sevdirmek ve yay-rinden biri olarak kabul edilmekte-mak için Divanü Lugat-ı-Türk adlı-der. Eserleri arasında dört tane Türk eseri yazan Klâşgarlı Mahmudu ve-çe divan, Ferhad-ü Şirin, Leylâ-vü- resmî dil olarak Farsçayı kabul et-miş olan son Anadolu Selçukluların-Mecnun gibi manzum hikâyeler de dan sonra ortaya çıkıp «Bundan son-bulunmaktadır. Türk edebiyatında ra dergâhta bârîgahta, divanda ve Mecâlis-ün-nefâis adı ile ilk şairler meydanda Türkçeden başka dil kul-tezkiresini yazan Odur. Bu eserleri lanılmayacaktır» demek suretiyle ile yeri bir edebî dilin kurulmasını Türkçenin istiklâlîni ilân eden ka-sağlayan Nevai, millî şuur ve duy-ramanoğlu Mehmed Beyi hatırlamak gusu çok kuvvetli bir şahsiyettir. gerekir.

İlk Türkçülerimizdendir. Bu yazı- Nevai'nin Türkçe sevgisi çok derin-mızda büyük şair, edip ve devlet ve şuurudur. Ömrü boyunca, Fars-adamı olan Nevai'nin Türk diline ça ile boy ölçüşecek derecede bir yaptığı hizmetleri ve Türkçeciliğini edebî dil meydana getirmeğe çalışan kısaca belirteceğiz. ve değerli eserler veren Nevai, Mu-

Sayıca ve değerce üstün eserler hakemet-ül-lugateyn'de bir filolog o-yazarak Çağatay edebî dilini kuran larak Türkçe ve Farsçayı mukayese Nevai, o devirde hâkim durumda etmiş ve Türkçenin zenginliğini or-olan Farsçaya karşı milli bir dil ve taya koymuştur. Türkenin edebî is-edebiyat meydana getirmenin zaru-tiklâlîni müdafaa eden şair, yeni retini. hayatının sonunda daha şuur-yetişenlerin eserlerini Türkçe yaz-lu surette duymuş ve ölümünden bir malarını istiyordu. Türkçeyi ihmâl

eden, Farsçayı tercih edenlere karşı dilin eksiklerini belirtmekte ileri Nevai'nin kızgınlığı eserde yer yer gittiğim sanılmasın. Fars dilini incelemekte hiç kimse benim kadar görülmemiştir.

Nevai, Muhakemet-ül-lugateyn'in derinliklere inememiştir ve bu dil-baş tarafında Türkçe ile Farsçayı deki doğrunun, yanlışın kaynakları-mukayese ederek şöyle demektedir: «Sözü mânalandırma ve tertip işin- madığım divan kalmamış gibidir. İş- de Türk, Farsı geride bırakır. Türk te bunca sağlam deliller ve tanıklar- kendi öz dilinde çok incelikler, gü- la gerek Türk dili için gerek Fars- ze'likler, sanatlar göstermiştir. Fars- dili için olsun sanatta, edebiyatta, lar Türkçenin derin ve yüksek ko- şiirde, bilgilerim, meharetim aydın- nularını ifadede âcizdirler. Çünkü lanıp anlaşıldıktan sonra hangisini Türkçede en ufak farklar ve mef- hangisine üstün tutsam hiç kimsenin humlar için kelimeler bulunmakta- inanmaktan başka elinden bir şey- dir».

Nevai'nin Türkçenin Farsça'dan üstün gördüğü tarafları gramer şe- larım, delillerim vardır ki onları bu- külleri ile kelime hazinesindeki ve rada uzun uzun yazıp anlatmak bu ifadedeki zenginliktir. İleri sürdüğü risale için fazla gelir. Bütün bunlar- hususlar bilhassa kafiyelerde mühim dan anlaşılıyor ki Türkçeyi Farsça- dan üstün ve ileri buluşum, kuru bir bir rol oynayan cinaslar (homonim- zan, yahut çürük bir kanaat değildir». ler), muhtelif nüanslar ifade eden Yabancı bir dilin edebiyat dili ola- birtakım fiiller, mânaca yakın keli- rak kabul edildiği bir devir ve mu- me bolluğu ve müteradifler (sino- hitte cesaretle ve milli şuurla orta- nimler) tabiat sesini taklid eden ya atılıp Türk dilinin istiklâlini mü- (onomatopik) kelimeler ve muhtelif dafaa eden ve çok değerli eserlerle- gramer şekilleridir. Nevai, gramer Klâsik Çağatay edebî Türkçesini ku- şekillerinden müşareket (işdeşlik) ran Ali Şir Nevai, Türk dili ve kül- ve faktitik (ettirgen) ile bâzı isim türüne sonsuz hizmetlerde bulun- yapma ve zarf-fiil (gerundium) şe- muştur. Orhun yazıtlarından beri- killerinin Farsçada bulunmadığını uyanık ve canlı olduğunu gördüğü- göstermiştir. Nevai, bu hususları müz milli duygu ve şuurun, Türk- belirttikten ve Türkçede böyle ince- lük ve Türkçülük ruhunun en bü- likler pek çok bulunur, «bugüne yük mümessillerinden biri de Nevai' kadar kimse bunları düşünmediğ'n- dir. Millî dil ve edebiyatın meydana- den gizli kalmıştır» dedikten sonra, gelmesinde sayısız emeği geçen Ne- sözü Türkçe yazmayan Türklere ge- vai. Muhakemet-ül-lugateyn'in so- tirmekte ve kızgınlığını şöylece ifa- nunda «Bu gizli şeyleri ortaya koy- de etmektedir: «Türkün bilgisiz ve makta çektiğim meşakatlere kar- zavallı gençleri, kolay sanarak, Fars- şılık ümid ederi mki, Türk halkı bu- ça şiir söylemeğe özeniyorlar. Bir fakiri hayır dualarla yâd ve ruhunu insan etraflı ve iyi düşünse Türkçe- bu yolda şâd ederler» demektedir. de bu kadar genişlikler, incelikler, Ölümünün 460. yıldönümünde, Türk- derinlikler dururken bu dilde şiir- lüğün bu büyük hizmetkârını min- söylemenin sanat göstermenin daha netle ve saygıyla anmaktayız.

Nevai, yaptığı mukayesenin sağ- lamlığını belirtmek için, Farsçayı çok iyi bildiğini söylemekte ve şu neticeye varmaktadır; «Bu sözlerim- den Türk olduğum için, Türkçeyi övmekte aşırı davrandığım, Farsça ile de ilgim az bulunduğundan bu

RUBAI

Talih çeker, ömrün tümü zindanda geçer,
Bâzan tadı vuslat gibi bir anda geçer.
Vardır, denemez, farkları, birdir bu ömür;
Her rengi de "dünya" denilen hanede geçer!

Hasan Sami BOLAK

Bizde Sosyalizm

Oğuz ÇETİNOĞLU

Bugün sosyalizmin müdafaasını yapanlar bir kaç sene önce sosyalizmin düşmanlığından, sosyalist kelimesinin bir itham, hem de ağır bir itham olarak kullanılmasından şikâyet ediyorlardı. Gerek yeraltı, gerek âşikâr faaliyetler ile yurdumuzda artık böyle bir havanın barınmasına imkân bırakılmamıştır. O kadar ki bugün solculuğu bir itham olarak değil de bir iltifat olarak kabul ediyorlar. Bunlar, sosyalizmin neden korkulacak, çekinilecek bir rejim olduğunu hiç bir zaman izah etmemişlerdi. Zira sosyalizmi korkulacak bir rejim haline getirenler bizzat kendileriydi. Bunun yanında izahına imkân göremedikleri bir takım gerçekler de vardı. Zamanımızda sosyalizmden serbestçe bahsedilmesine rağmen yine de büyük bir çoğunluk tarafından benimsenen bir rejim haline gelmemiştir. Bunun sebepleri muhtelifdir:

1. Sosyalizm fikri Türkiyeye Moskovadan gelmiştir.

Sosyalizmin Türkiyedeki ilk müdafilerinden olan Nâzım Hikmet, bu fikrini Rusyada iken benimsemiş ve beraberinde Türkiyeye getirmiştir. Akli selim sahibi olan her Türk, ismi gibi biliyor ki Moskovadan ithal edilen bu rejim zamanla değişecek ve günün birinde komünizm olarak karşımızda saflığımızı alay edecektir.

2. Sosyalistim diyenler, yazıları ve hareketleri ile mânevî değerlerimize saldırmışlar, onları inkâr etmişlerdir. Manevî değerlerine saygılı, tarihine bağlı ve an'aneperver Türk milleti, elbette bu mefhumlara düşmanca hareket edenleri bağrına basamaz.

3. Sosyalizmi komünizm düşmanı bir rejim olarak tanıtanlar, bu fikirlerinde samimî değildirler. Eğer samimî olsalardı kızıl dünyalarına dönmezlerdi. Komünizm aleyhinde bir fikre sahip olmayışları gösteriyor ki bunlar sosyalizmi sırf «Komünizm» diyemedikleri için benimsemişlerdir.

Bizdeki sosyalistlerin iddia ettikleri gibi, komünizm düşmanı sosyalistler de vardır. Fakat bunların inandıkları sosyalizm, Moskova menseli değildir. Bu yönden sosyalizmi iki gurupa ayırabiliriz:

1. **Hür dünya sosyalizmi.**

2. **Moskova sosyalizmi.**

Şimdi bu iki nevi sosyalizmin hususiyetlerini görelim:

Her şeyden evvel batı sosyalizmi milliyetçidir. Din aleyhtarı değildir. Her nevi soysuzlaşmayı önleyicidir. Mânevî değerlere, millî geleneklere saygı gösterir. İnsanı ekonomik bir varlık olarak kabul etmez. Ahlâkîdir.

Batıdaki anlamı ile sosyalizmi benimsememiş olanlar milliyetçiliği bizdekilerin yaptığı gibi aşırı cereyanlar olarak vasıflandırmaz. Dindarlara hiç bir zaman mürteci, yobaz damgalarını vurmaz. Sosyalist olsun olmasın hiç bir yazar, hiç bir rejisör din adamlarını kötü bir tip olarak tasvir veya teşhir etmez. Batılı sosyalistler maneviyatçı, gelenekçi ve tekâmülcüdürler.

Moskova sosyalizminde bu vasıflardan hiç birini göremeyiz. Aslında Moskova sosyalizmi diye bir ayırım yapmak hatalıdır. Fakat bizdeki komünistler solcu olduklarını iddia ettiklerinden, kendilerini aslında komünist demek olan «Moskova sosyalistleri» gurupuna dahil ediyoruz.

BENİM OLMALI

Benim olmalı, benden olmalı
Ne varsa piyasada...
Uçan havada,
Giden denizde,
Yürüyen karada...
Benim olmalı, benden olmalı
Ne varsa hepsi...
TÜRK malı TÜRK yapısı...
Niçin kazanmasın,
Bir Nobel'i benden biri?
Niçin atılmasın benim de Füzem?

Niçin benden, benim malım,
Olmasın bir Atom,
Bir Hidrojen'im?...
Düşündükçe işte.
Budur, budur beni üzen...
Her şeyin yenisi,
Her şeyin yerlisi...
Benden olmalı, benim olmalı
Gördükçe göğsüm
Kabarıp dolmalı...

Zübeyir KOÇ

Moskovalı sosyalist, her nevi soysuzlaşmaya taraftardır. Bunun için çalışır. Dil mevzuunda merkezden gelen emirlere göre hareket eder. Eski ile olan bütün bağları koparmak ister. Ekonomik sebeplerden, şahsî çıkarılardan, aşırı hürriyetten bahseder v.s.

Bu duruma göre hür dünya sosyalizmi komünizme düşmandır. O halde rejim olarak onu benimseyelim denilebilir. Bu fikrin de mahzurları vardır. Evvelâ, bizde bu mân-âda sosyalizmi tahakkuk ettirecek kudrette sosyalist fikirli şahıslar yoktur. Saniyen bizde sosyalist rejimi gerektirecek şartlar tahakkuk etmemiştir. Çünkü bu mevzu bahis sosyalizm büyük sanayi işçileri ile cemiyetin işçi olmayan diğer fertlerinin hayat şartlarında bir muvazene sağlamak gayesini güttüğü için benimsemiştir. Sosyalizmi ilk anda benimseyenler de şüphesiz büyük sanayi işçileridir. Bizde büyük sanayi ve dolayısıyla büyük sanayi işçisi yoktur. Sosyalizmi benimseyecek bir zümre haliyle yoktur. Ancak bazı siyaset veya edebiyat adamları monotonluktan sıkılmış olacaklar ki bir yenilik olur diye sosyalizmi benimsemişlerdir. Sosyalizmi benimseyen ve empoze etmek isteyen diğer bir zümre vardır ki bunlar, yukarıda izah ettiğimiz gibi bu yola, gayelerine ulaşmak için başka yol bulamadıklarından başvurmuşlardır. 30 milyonluk bir kütlede «Bir avuç» olarak tarif edilebilecek sosyalistlerin mevcudiyeti, sosyalizmi rejim olarak benimsememiz için kâfi bir sebep değildir. Sosyalizm bugünkü Türkiyede ancak bir «edebiyat modası» olarak benimsenebilir.

Zamanla Türkiyede de büyük sanayi doğar, büyük sanayi işçisi denilen zümre teşekkül ederse, sosyalizm belki bir ihtiyaç haline gelir. Fakat bu ihtiyacın başka tatmin yollarını bulmak elbette mümkündür. Zira büyük sanayi işçisini istismar edilmekten kurtarmak için sosyalizmin tek çıkar yol olduğunu kabul etmek doğrudan doğruya peşin hüküm vermek olur.

Eğer bu millete ve bu vatana hizmet etmek istiyorsak onun hakikî ihtiyaç ve gerçeklerine göre hal çareleri bulmalıyız. Tanzimattan beri batıdan ithal ettiğimiz hangi fikir cereyanı bizi gayelerimize ulaştırmıştır? Hiç biri. Zira ithal malı fikir ve cereyanların hepsi de bünyemize ve gerçeklerimize uymayan müeyyidelerle doluydu. İlerlemek istiyorsak fikir ithalâtından vazgeçip gerçeklerimizin icaplarına göre hareket etmeliyiz.

Türkçü Edib Müftüoğlu Ahmed Hikmet Bey, çok az fâniye nas'ih olmuş, örnek bir karaktere sâhipti. İktidarda iken, kuvvetli iken yaşayorken bir insanın suçunu ve kötü taraflarını yüzüne vurup onunla en getin fikir, söz ve kalem mücadelesi yapmaktan kaçınmaz, geri durmazdı. Fakat, geçmişde şahsına türlü üzüntüler de vermiş olsa, bu kimse düştü, zayıfladı ve hele öldü mü, şahsi öfkelerini unuttur, onun yalnız iyi, temiz ve üstün taraflarını belirterek, en müfrid müdafii kesilirdi. Ahmed Hikmet'in bu karakterini gösteren en canlı örnek, Tefvik Fikrete karşı, sağlığında ve ölümünden sonra yazdıklarıdır. Rahmetli Midhat Cemal Kuntay'ın (Müftüoğlu Ahmed Hikmet) adlı kitabımız üzeri ne yazdığı bir makale (1) ile kazandığımız iki vesikada, Ahmed Hikmet'in bu örnek karakterini tesbit etmek mümkündür.

Ahmed Hikmet'in ağabeyi Refik Bey, Tefvik Fikretin kızkardeşi Sıdika Hanımla evliydi. Refik Bey, babasının ve kıynpederin ölümünden sonra kardeşi Ahmed Hikmet ile kayınbiraderi Tefvik Fikreti âdeta iki kardeşi gibi beraber okumuştur.

Ahmed Hikmetle Tefvik Fikret arasında küçük yaşlarından itibaren kurulmuş bu son derece kuvvetli arkadaşlık ve samimiyet bağı, bir gün, maalesef Fikretin haksız bir saldırısıyla, koparılıp parçalanmıştı. Fikret, hemşiresi ölünce yazdığı (Hemşirem İçin) başlıklı şiiri ile eniştesi Refik Beye ve onun şahsında bütün Müftüoğlu ailesine en ağır hakaretleri, en insafsız lânetleri yağdırmış ve son derece yersiz, haksız ithamlarda bulunmuştu.

Fikreti son derece seven ve sevdiklerine karşı çok zor kırılan nâ-

(1) Midhat Cemal Kuntay, Çok Lüzumlu Bir Kitab: Siyaset, Sayı 51, 15 Şubat 1952.

MÜFTÜ

Ahmet Hikmet'in

(İki Ed)

Dr. T

zik, ince, kibar yaradılışlı Ahmed Hikmet, ailesinin şeref ve haysiyetine haksız yere saldırılınca çok üzül-müş, çok darılmıştı. Asil ailesinin (mezbele) ile kafiye yapılacak derecede haksız bir hakarete uğramasına çok öfkelenen Ahmed Hikmet Bey Fikrete, aslı, rahmetli Midhat Cemalın dosyasında bulunan, şu mektubu yazmıştır:

«Sen, ne akreb tînet bir mahlûk-sun ki sana tesadûf felâketinde bulunanlar zehr-i-nüh üsetinle dâğıdâr olurlar.

«Berhayat olan bir zata dair olan tefevvahatına, tevcih-i-sem idüb etmemek tenezzül ve tegafülü ona aittir. Lâkin benim zatıma mâtuf şân-ı -âilem ise, savtının yükselemeyeceği bir mevki-i-pâk-ü-ulvidedir.

«Pederim Sezaî Efendiye müzâf olan âilemden ne istersin ki o âileyi mezbeleyle takfiye etmekden utanmıyorsun. Vicdanınyoksa aklın, muhakemen de mi yok... Aceba ben de bir manzumede öyle bir hezeyan edip sana âit bilcümle merhûminin ervâhını tâzib edemez miyim? Bu mertlik midir?

«Her yerde birçok emsâli görülen enişte - kayın münâferet-i-âdiyesine, garaz-ı şahsisine bir âile nâmı neden karışsın Herkezle beraber sen de bilirsin ki yengem kocasını çıldırır-

JOĞLU

Örnek Karakteri

(i Vesika)

ETOĞLU

casına severdi ve yine o aşk ile zevcinin kucagında öldü. Ve sen de onu bir kerre hastalığında ziyaret etmedin.

«Elbette hususiyât-ı ahvaline ait yengemden işittiğim, efrad-ı âlen-den duyduğum bin türlü levsiiyât vardır ki onları bugün bir suretle enzâr-ı ağıyara k oymak işten değildir. aFkat ne âdiliktir. Ne alçaklıktır.

«Eyilikler, güzellikler varken kötülükler, çirkinliklerle uğraşmağı şu mahud hayatiçin beyhude adederim.

«Benim felsefem, etrafımda senin gibi nefretler ika' ederek değil hürmetler ibda' eyliyerek yaşamaktır, ölmektir. Sen ne kimseyi seversin ne kimse seni sevebilir. Sen bir u'cube-i-hilkatsin. İstidadın güzetedir.

«Seni makeme-i -vicdan-ı- umuma havale ederim. Allah belânı versin.

Ahmed Hikmet 7 Eylül 1324»

Böyle sert ve ağır bir mektubu yazacak kadar öfkelenmiş Müftüoğlu Ahmed Hikmet Bey, Tefvik Fikret vefat edince, (Düşünce) mecmuasının bir sayısını, (Nüsha-i-mahsus) olarak Fikretin hâtırasına ayırtmıştır. Midhat Cemal Beyden öğrendiğimize göre, Tefvik Fikret hakkındaki manzum ve mensur yazılardan ibaret bu hususî (Düşünce) sayısı,

Ahmed Hikmet Bey tarafından vücu de getirilmiştir. Abdurrahman Şeref Beyin bu mecmuadaki yazısından - Shf. 21/ 22 - , ve bilhassa Resam Şevket Beyin (Azizim Hikmet Beyefendi) diye başlayan yazılarında da bu hususu te'yid mümkündür.

Mecmuanın son 114 sahifesini dolduran ve (Rumelihisarı 30 Eylül 1334) tarihini taşıyan (Fikret ve Hayatı) başlıklı son derece değerli etüd Ahmed Hikmet Beyindir. Tefvik Fikret hakkında bundan daha mükemmel bir biyografiye rastlamadığımızı söylersek mübalâğa etmiş bulunmayız.

Ahmed Hikmet, Fikretin babasından bahsederken şunları söylemektedir:

«Babası çok dindar, çok doğru olduğu gibi çok da cömert ve iyi kalpli bir adamdı. Ramazanlarda konagında sofralar kurulur, ziyafetler verilir, hocalar ve dervişler bu sahavethanede yer, içerlerdi. Babası Fikrete hürriyet, adalet ve sahaveti miras bırakmışdır.»

Yine Müftüoğlu, Fikretin annesinin pederinden de sitayişle bahsettikten sonra diyor ki:

«Fikret böyle canlı nümunelerden ahlâk dersi alarak fıtratındaki istidadı beslemişdi. Vefatından sonra evrak -ı-perişanı arasından çıkan:

« Kıran da olsa kırıl, düş fakat eğilme sakın» mısraını düstur - u - hareket ittihaz eden Fikret, feyz-i-tabiatını bu iki nezih âileden almışdı» Shf. 119/120-

Müftüoğlu Ahmed Hikmet Bey bu kadarla da kalmıyor. babasını ve âilesini tezlil eden şiirden de öğerek örnekler vermek büyüklüğünü gösteriyor:

«1318 de - Hemşirem İçin ünvanlı mersiye de:

Koşardı pîş-i- mehâsine dâimâ hevesin;

Küçüklüğünde henüz mâil-i-fezâildin;
Ulüv-vi- kalbe, ulüv- vi- hayâle nail

din; **Çocukluğunla beraber zarif-ü-âkıldın**

diye hemşiresi için ağlıyordu.

«Bu hitab o çocuk ruhuna gömülen acının ne güzel, ne belîğ bir tercümanıdır.» (Shf. 200).

Müftüoğlu Ahmed Hikmet, az sonra, Fikretin değerini takdir etmeyenlere şöyle haykırmaktadır:

«Biz o kadir bilmezlere değil gençliğe, şakirdliğe, Sultani'nin ismi var cismi yok cemiyetine teessüf ederiz ki mektebin salonuna Fikretin bir tablosunu koyacak kadar bile kadirşinas olamadı. Gelsinler, görsünler şu Robert Kolejden bir ders-i-intibah alsınlar. Büyük kadri bilmek ne demektir öğrensinler.. Öyle zannederim ki bu memleketin Darülfünûnu önüne Fikretin tunçdan heykelini de bir gün Amerikalılar dikecek.. Evet, Fikret bütün ümidlerin inkisarı, bütün hayallerinin inkisafından sonra irfanına tebdil-i-tâbiyet etdirdi. Bundan sonra da tekfir edildi. İşte bizdeki düstur-u-fazilet:

**Kanaati kanaatine uymayanın dini-
ne sövmek..**

Fikretin darbimesel olmağa elyak bir mısraı vardır:

Güleriz ağlanacak hâlimize..»

Ahmed Hikmet Bey, Fikretin vatanseverliğini şu satırlarla ifade ediyor:

« ... 3 Eylül 1325 de (Halûk)'unu İskoçya'ya tahsile gönderirken «Prens Faruk»a ithaf ettiği (Halûk'un Vedaı) memleketi, vatani, vatanın ihtilâcat -ı- samimiyesinden, tezahürat-ı-safiyesinden başka bir şey değildir. Fikret oğluna:

**Ne düşündüm, bilir misin? şu nine
Şu sahî toprak en sonunda.. Yazık;
Bunu benden mi duymalıydın;.. Arık
Ve bakımsız harab olub gidecek
Acı şeyler, Halûk, fakat gerçek.**

derken bütün kalbi, bütün ruhu, bü

tün benliğiyle ağlıyordu. Yalnız şâirlerimiz içinde değil, vatani hakkıyla sevenler içinde de yine Fikret kadar vatani için bütün kalbiyle yanan, bütün kalbiyle ağlayan bir insan daha bilmeyorum.»

Büyük Türkcü Müftüoğlu Ahmed Hikmet Bey, asalet ve üstün karakterinin vesikası olan yazısını şu satırlarla bitirmektedir:

« 31 Ağustosunun beşinci günü hayata veda eden Fikret irfan ve edeb âlemine birer enmüzec-i-san'at ve belâgat olan Rıbab-ı-şikesteler, Halûk'un Defterleri, Rıbabın Cevabları, Şerminler; Osmanlılık ve insanlık âlemine de bir timsal-i-fazilet olarak dillerde dolaşan Fikret namını bırakmıştır.»

Dr. TEVETOĞLU

ARZI HÂL

Çarh-ı feleğin kollarında
Didinmek...

Kurtulacak bir hayat uğruna
Günden, güne
Mezarımızı edinmek...

S. ÇETİN

MANEVİ SEFER

Vatanımız yemyeşildir
Her yöresi cennet misâli
İstanbul dünyaya örnek güzeldir.

Dinimiz ululardan ulu
Kalbimiz iman dolu
İçimiz de taşıp coşan bir seldir

Atala rımızın eseri
Ulu camilerinin minareleri
Allaha yalvaran birer eldir.

Dua edelim gece gündüz
İnsanla rı, tabiatı sevelim
Çalışalım çok çalışalım ki
Bu güzel günler gerçeğe bir seferdir..

M. Yaşar MERDİM

Doğu Türkistan Tarihi- nin Ana Hatları ve Kutatgu Bilik

1960 yılının son günü, Muallimler Birliğinin medrese odasında mânalı, güzel, kaliteli bir konferans verildi. Konferansçı sayın Ord. Prof. Z. Fahri Fındıkoğlu idi. Dışarıya kadar taşan dinleyicilere bakarak sözlerine başladı.

«Evvelâ Doğu Türkistan tarihinin ana hatlarından bahsedeceğiz» dedi. En eski çağlardan beri bu diyarların Türk olduğunu, Türklerle meskûn olduğunu söyledikten sonra saf ha safha bugüne kadar geldi. İstiklâlden esarete göçüşün, geçişin hikâyesiydi, bu... Ne zaferler olmuş, ne hakanlar, ne bahadırlar gelip geçmişti. Sultan Abdülâziz devrinde Doğu Türkistan hükümdarı Yakub Beg, Türkiye'ye elçi göndermişler, zabıt istemişler. Sultan Abdülâziz namına hutbe okutmayı teklif etmişler. İsyancılar olmuş, ihtilâller olmuş, nihayet 1877 de Çinin esareti altına girilmişti.

Sanki Komünist Çinin esaretinden kurtulursa Milliyetçi Çin yar mı olacaktı? Onun da iştihasını bu zengin diyar kabartıyordu. Milliyetçi Çin devlet ricalinden birinin ağzıyla, 40 milyon Müslüman Çinli yanında, 8 Milyon Müslüman Türk de olur giderdi, yaşar giderdi. Onlar da müs lüman değil miydiler? İstiklâl ne demektir?

Bundan sonra Sayın Fındıkoğlu, «Çarlık Rusyası ile, Komünist Rusya arasında fark olmadığı gibi, Milli yetçi Çin ile komünist Çin arasında bizim için fark yoktur. Kerenski ile Kuruşçev arasında fark olmadığı gibi» dedi.

Konferansın ikinci kısmı. (Kutat-

ku Bilig) ti. Alpaslan batıda kılıcıyla Malazgirt zaferine hazırlanırken Doğuda kalemler ayrı bir zafer çiziliyordu. Yusuf Has Hacib'in (Kutatku Bilig) i... iki zafer de birbirinden habersizdi.

Bu kıymetli eser Garplıların dikkatini çekmiş, (Vambery) Marifet Nazariyesi (Bilgi Teorisi) ile ilgilenmiş, Bilgi - İş (Aksiyon) münasebeti bazılarına göre Ari sto'dan mülhem görülmüştür.

İnsanın değeri bu bilik (bilgi) derecesine göre ölçülür. Kutatgu Bilik (Saadet verici bilgi) demektir. Bu bilgi kuru bir bilgi değil, şuura mal edilmiş, aksiyonu olan, kutlu bilgidir. Gerek halk, gerek Bek (Bey) bu bilik esasına göre hareket etmelidir. Çünkü iyi iş (Etgü İş) ancak bu suretle gerçekleşir. Yusuf Has Hacib. Türk teorisine dayanarak ahlâki bakımdan aksiyon kaidesi vermektedir. Bir kimse ne kadar bilirse gene de, bilirim dememeli. Zira bilik, tengiz (deniz) dir.

Konferansın üçüncü kısmı, bilginin aksiyonu, tatbiki, netice alma kısmıydı. Onun için muhterem Profesör şöyle dedi: «Anlattıklarımızdan netice çıkaralım: Kuru bir bilgi halinde kalmasın. Müellifimizin dediği gibi kutlu bilgi halinde, aksiyon haline getirelim.»

«Devletlerin, başka diyarlardaki soydaşları için, faaliyette bulunduğu, kültürlerini kaybetmemeleri için mektepler açtığı bir çağda, bütün Türklüğün kültürünü bilmek ve onu dipdiri tutmaya çalışmak demek olan (Turancılık) zannedildiği gibi korkunç bir şey değildir. İmkân bulsak da bir Arnold Toynbee de biz yetiştirsek, (Umumi Türk Tarihi Felsefesi Kürsüsüne) getirsek.

Diğer bir mühim husus olarak bu kardeşlerimizin iskân meselesi önümüze çıkıyor. Arap memleketlerinde, Pakistanda, Hindistanda olan bu kardeşlerimizi Türkiye'ye getirmek lâzım. Kültür yoluyla eriyecekler. Bu durum, kendi organizmamızın, beka-

mızın egoizmi bakımından da lâzım.. hemdert yok, düşman kavi, tâli' ze-
Hudutlarımıza bu soydaşlarımızı yer bun...» Türkiye Türkleri ile, Türki-
leştirelim, emniyette olalım» diyerek tan Türkleri birbirlerine baktılar.
kıymetli profesör konferansını bi- Konferans bitmiştir.
tirdi.

M. Akkuşoğlu

Sayın Fındıkoğlundan sonra kürsü-
ye, eski Doğu Türkistan genel sekre-
teri İsa Yusuf Alptekin Bey geldi.
Esmer, tunç gibi bir adamdı.

Sözlerine muhterem profesöre te-
şekkürle başladı. Doğu Türkistanlı-
lara Türkiyede alâka gösteren, yar-
dım eden yegâne profesörün muma-
iley olduğunu belirtti. Müteşekkirdi,
minnettardı, mütehassisti.

İrticalen konuşuyordu. Gözleri
şimşek gibi, yüz hatları samimiyet
ve ızdırabın çizgileriyle şekillenmiş-
ti. Ağzından söz değil, kelime değil,
elem dökülüyordu. Esir Türk elleri-
nin feryadı dile gelmişti, acı bir mu-
sikî olmuştu... Bir Mau Mau'nun
burnu kanarsa dünya ayaklanır, Af-
rikaya koşar. Tibet için, Birleşmiş
Milletler teşkilâtı seferber olur. Ma-
caristan için dünyaya matem tutar. E-
sir Türk ellerini bilen yok, onların
derdini duyan yok. Her gün binler-
cesi darağaçlarına gider, her gün bin
lercesi boğazlanır. Dünyanın kulakla-
rı sağır, dili söylemez. Kimlere git-
medik... Birleşmiş Milletlere koştuk,
Arap devletlerine koştuk. Türkiyeye
koştuk. Bizim için de ağlayın, dedik.
Nafile, çare yok. Dünya susuyor, A-
raplar susuyor, Türkiye gazeteleri su-
suyor. 40 milyonun dâvasına sahip
çıkan yok. Sizin ayağınıza batan di-
ken, bizim gözümüze batar. Ne olur,
sizin de öyle olsun. Bizim derdimizle
siz de dertlenin.

Ulu Türkistan esir. Bir Çin atasö-
züne göre, Doğu Türkistanda 30 yıl-
da bir büyük, üç yılda bir küçük is-
yan olur. Bu, Türkün efendiliğini,
esarete dayanamayışını gösterir. Lâ-
kin Türkistan her şeye rağmen gene
esir. Dünya alâkasız. Din kardeşleri
alâkasız, ırkdaşları alâkasız. Yürek-
ler acısı halimizi büyük Fuzuli dile
getirmiş : «Dost bî-perva, felek bî-
rahm, devran bî-sükûn, dert çok,

YAHYA KEMAL BEYATLI

Yahya Kemalın yakın dostların-
dan olan ağabeyimiz Zahit Aydın,
idarehanemizi ziyaret ederek, çok
sevdiği arkadaşı Yahya Kemal için
yazdığı bu gazeli neşretmemiz için
bize vermiştir. Arzusunu severek ye-
rine getiriyoruz.

G A Z E L

İnsan -gücü- ermez!.. dökülen - nağ-
melerinden
Her dem saçar - aşkın yakıcı safha-
larından
İnletir!.. devranı sitanbulu o tanburu
Bâde sun Cemşit-aşkına kâse-i fağ-
furdan
Mey... meşale - rindan - meclisi
Hayyamı anarken
Alemler - envar - açılırdı rengü - ze-
rinden!
Ey!.. tarihimizi canlandıran - öyle
çetin!..
Ecdat seferi... destan - okuyor kale-
minden!..
Kal'alar - surlar - ezer ve yıkar hem
de - kurar!
Ayrılan - yurtlara - hasret - çekerek
yüreğinden!
Ve - akıncı torunu olduğunu yâd -
eyler!
Yıllar sonu - gördüm üzdün - beni -
çöküşünden...
Sızlıyor - du yürekler! Gözler - ol-
muştu - pınar
Yahya-yı - ecel sen - niçin - aldım -
elimizden?!
Ölmez - o Kemali yaşıyor - gör - bize
örnek!
Hicranı-na ağlar ona - Zahit - yüre-
ğinden!..

Zahit AYDIN

Yalmanın Dosyasını Açıyorum

Kemal Fedai COŞ KUNER

— II —

(Geçen sayının devamı)

V — VATANA «TÜRKİYE», İÇİNDE YAŞAYANLARA «TÜRK» DENİLMESİNE MUHALİF OLAN AHMET EMİN :

21 Ekim 1919 tarihli Vakit gazetesindeki kaleme aldığı bir yazısında şu paragrafı aynen alıyorum :

«Memlekete, Fransızca bir isim tercüme ve Fransızca bir mânayı kaydederek (Türkiye) diyoruz. Efradı milletten bahsederken bazan yine Fransızcadaki manayı kasdetmek suretiyle (Türkler) diyoruz. Bazan Türk kelimesinin yalnız ırk meselesine delâlet edebileceğini düşünerek, (Türkler ve müslümanlar) diye sözümüzü ikmal ediyoruz. Bu hususta kullanılabilir üçüncü bir tâbir daha vardır ki o da (Osmanlı) kelimesidir. Bu kelime hukukî ve tarihî noktai nazardan yegâne doğru tâbir olmakla beraber hiç birimiz bunu ağızımıza almağa cesaret edemiyoruz.»

Aziz okuyucularım, acaba Yalman'ın bu hezeyanını da gördükten sonra en soğukkanlısı bile sinir olmaktan kendilerini alabilmişler midir? Bu zatın Türklüğe bu derece husumeti nedir ki, bu vatana Türkiye, bu vatanın sahiplerine Türk adını yersiz buluyor? Halbuki Türk adının unutulması demek, Asya'dan başlayarak üç kıtada kurulan yüksek medeniyetlerin ve o medeniyetleri yaratan bir milletin mensubu olduğumuzu gelecek nesillerimizden tamamen gizlemek demek olur ki; millî bağlarımızı yıkmak, millî harsımızı unutturmak için Türkçülük aleyhine bundan daha tahripkâr, daha zararlı bir fikir telkin edilemez. Komünistler de Türklük aleyhindedir. Fakat Yalman bu yazıları ile onlardan geri kalmadığını gösteriyor.

Yalman bu iğrenç hezeyanlarından sonra artık kalemını kırmalı; vatani Ermeni ve Kürtlere, mandacılığa peşkeş çekip de bir de oturup çıkardığı gazeteye «Vatan» ismini vererek onun manevî zırhına bürünüp hâlâ millî değerlere çarpa çarpa saf dimağları kandırmak yoluna gitmemeliydi. İşte insanı kahreden işin bu acı tarafıdır.

Şunu da belirtiyim ki 1939—1940 yıllarında komünist Sabiha ve Zekeriya Sertellerle ortak olarak bir ara «Tan» gazetesinde çalışan Ahmet Emin «Millî» kelimesinin de tamamen muarızıdır. Şöyle ki: D.P. kurulmazdan evvel adı «Millî D.P.» olacağı rivayeti üzerine sinirlenen Ahmet Emin hemen kaleme sarılıyor:

«Millî kelimesinin bir partinin unvanından bilhassa zikredilmesi normal bir millî mahiyet arzetmez. Bir ifrat ve şiddet mânası ifade eder.»

«Millî» kelimesinin bir ifrat ve şiddet mânası arzettiğini ilk defa Yalmanın yazılarında görüyoruz ve hayret ediyoruz. Her millet millî olmağa yönelirken, Yalmanın millî kelimesine bu kadar köpürüşüne pek de şaşmamalıyız. Ona göre ulusal bayramlarımıza bile «millî bayram» denmemeli... Öyle arzu etmeseydi T.M.D. nin başını yiyinceye kadar uğ-

raşır mıydı? Öyle olmasaydı biraz millilik arz ediyor diye eski M. Partisi alaşağı oluncaya kadar uğraşır mıydı? Üzülduğümüz tek taraf şu ki; bu şartlar içinde bu adamın kendisine okuyucu bir taraftar bulabilmiş olmasıdır.

VI — ATATÜRK'ÜN NUTKUNDA İFADESİNİ BULAN AHMET EMİN :

Nutuk 1927, sahife 501—502 :

«Cumhuriyetin ilânı üzerine İstanbul'da bazı zevat ve bazı gazeteciler halifeye de bir rol yaptırmak hevesine düştüler. Halifenin istifa ettiği veya edeceği hakkında gazetelerde rivayetler, tekzipler neşredildi. Bir taraftan da âlemi islâmın bu hususta bize tesir yapması için nazarı dikkati celbedilmek isteniyordu. Vatan gazetesinin 9 Teşrinisani 1339 tarihli nüshasında okuduğumuz bu yazıları 10 Teşrinisani 339 günlü Tanin gazetesinde halifeye yazılan bir açık mektup takip etti.»

Nutuk 1927, 517 sahife ile devam ediyor:

«Cumhuriyetin ilânı, hilâfetin lâğvı gibi icraatımız müşterek tertip sahiplerini daha ziyade birbirine takrip ederek müşterek harekete saik oldu. Aza üzerinde ve yeni intihapta muvaffak olamayan ikinci gurup mensupları vasıtasıyla bütün memlekette milleti aleyhimizde ifsat için çalışmak fırsatına malik oldular. İstanbul'da Vatan, Tanin, Tevhidi Ef-kâr ve Son Telgraf gibi gazetelerle birleştiler. Bu gazetelerle aleyhimize bir (anonim) taarruza geçtiler.»

Büyük Atatürk, nutkunda, Yalman hakkındaki fikirlerine şöyle nihayet vermektedir ki bilhassa bu kısmı Atatürkçü (!) geçinen bir zatin maskesini indirmesi bakımından çok ilgi çekicidir.

Nutuk 1927, sahife 530 :

«Vatan gazetesinin 5 Teşrinisani 340 tarihli nüshasında başmakalede hükûmeti tenkit edenler ve muhalif cephe gösterenler methü sena ve hükûmet taraftarları takbih olunmaktadır. Bu ithamlı tabirleri kullanan sahibi makale nihayet bize «iki tarafı bitarafane bir hakem haliyle çağırıp dinlemek riyaseti cumhurun en nazik ve mühim vazifesidir» nasihatını veriyor. Bu vazifenin hemen yapılmasını istiyor ve «çünkü yarın pek geç olabilir» diye tehdit ediyor. Bir gün sonra benim senebaşı nutkundan bahseden aynı muharrir: «Tenkit meyli gösteren en müstakil fikirli vatandaşları zaman zaman bertarafa çalışan inhisarcı bir siyasi sistem inkişaf ve terakki için kahredici bir cehennem makamındadır» cümlesiyle takip ettiğimiz sistem hakkında pek haksız ve insafsız bir iftirada bulunuyor, bize tekrar vazifemizi ihtar ediyordu.»

Atatürk'ün tuttuğu yol «inhisarcı bir siyasi sistem inkişaf ve terakki için kahredici bir cehennem makamındadır» diyen bu müfteri bugün âlemi kör ve beyinsiz sanıyor da bir numaralı Atatürkçü kesiliyor. Bu memleketin hayrına ve selâmetine yönelmeyen çetrefil kaleminin elinden alınarak 1925 ten Atatürk'ün ölümüne kadar niçin kalemli yaşadığını sayın okuyucular her halde şimdi daha iyi anlamıştır.

Atatürk gençliğine düşen vazife, Atatürkü asla sevmiyen, zamanında ona en ağır cephe aldığı bu vesikalarla sabit olan Yalman'ın daima kötü fikirlerini âleme telkin edebilmek için bugün Atatürk ismini bayrak yaparak arkasına gizlenip onu maske yapmasına müsaade etmemeli;

bunun için de onu okumamak suretiyle vatan atlı kulübesinde mânen mahkûm etmelidir.

VII — TANINMIŞ MUHARRİRLERİN KALEMİNDE AHMET EMİN :

Cumhuriyet gazetesinin 25 Ekim 1937 Pazartesi günlü Yunus Nadi imzalı yazısı :

«İstiklâl cidalini müteakip kurduğumuz milliyetçi cumhuriyet idaresini yıkmak için uğraşanlar arasındasın. İstiklâl mahkemesi beni beraat ettirdi diyorsun. Hayır, mahkûm oldun ve millet nazarında hâlâ mânen ve ebediyet için mahkûmsun. İstiklâl mahkemesinde beraat ettin ve gazeteceliğe bu kadar bağlı idin de neden sekiz on yıldan beri gazetecilik edemedin? Ali Cenap mahkeme senin gibi ciğeri beş para etmez bir mahlûkla fazla meşgul olmağa lüzum görmiyerek sadece çetrefil kalemini kırmakla iktifa etmişti de onun için değil mi?»

Yine 9 Ocak 1925 tarihli Cumhuriyette Yunus Nadi şöyle devam ediyor :

«Ahmet Emine hemen haber vermeğe mecburum ki ben, Türk Yunus Nadi... Kolumbiya Darülfünunda her hangi iki profesörün üç havai lâfını dinlemiş olmak insana Türkiyede rast gelene kafa tutmağa kâfi bir ilim muhassılası vermiş olmaz. Türkiyenin ilmi Türkten ve Türkiyeden çıkar. İşte hakikat budur.»

3 Eylül 1945 tarihli Ulusta Falih Rifkayı dinleyelim:

«Ahmet Emin Yalman, kendisini tanımadığı günlerde Atatürk'ün bir müdürlük teklif etmiş olmasından öğünüyordu da, kendisini tanıdıktan sonra ölünceye kadar Türklüğün düşmanı saymış olmasını niçin ders edinmekten kaçınıyor? Biz maskesini yırttığımız bu suratın derisinin altını da göstermesini biliriz.»

20 Eylül 1945 tarihli Ulusta eski Tekirdağ mebusu Rahmi Apak ise şöyle yazıyor :

«Sizin yirmi yıllık yazılarınızdan benim edindiğim kanaata göre, siz Türk milletinin muhterem gördüğü müesseselere karşı hiç bir zaman hincini alamıyan bir adamsınız. Yabancı devletin düşmanlığı bir gün yumuşayabilir. Fakat sizin hinciniz asla sönmez.»

Yalman üzerinde daha fazla mütalâa yürütmeyi artık zait görürüm. Bu seriyi hazırlarken bazı kaynaklardan olduğu kadar bihassa Yeni Sabah gazetesi, memleketime bir hizmet ifasında birinci derecede müessir olmuştur.

Kemal Fedai COŞ KUNER

Sosyalizm : Milliyetçi eserleri basmak ve yaymak maksadiyle kurulmuş olan Babı-Ali Yayınevi Peyami Safa'nın Sosyalizm adlı eserini neşretmiştir. Ciltli olarak Fiyatı 5 liradır. Dergimizden istenebilir.

Nereye Neden !..

Dursun YÜZGEÇ

Sayın okuyucu: Bu yazımda, şehrimiz Erkek isesi tarafından tertiplenen şiir müsabakasının üzerimde bıraktığı intibalardan bahsedeceğim.

Hiç bir fikrin tesiri altında kalmaksızın şunu itiraf etmek yerinde olur kanaatindeyim. Müsabaka sona kadar hakikaten başarılı geçti. Genç şairler, davetlilere başlangıçtan sonuca kadar heyecanlı anlar yaşattılar. Kendilerini candan tebrik ederim.

Yalnız, müsabaka sonunda tenkitçi sıfatı ile mikrofon başına gelen bir şahıs, biraz evvelki havayı birden bozuverdi... Bunu bilhassa belirtmek isterim: Bir çok tenkitlerden sonra sözü, dilimizin geçirdiği değişikliklere getiren münekkî, İslâm dinine yersiz tarizlerde bulundu. Gûyâ dilimize en büyük darbeyi İslâm dîni vurmuş... Ve arkasından da bir sürü tecavüzler...

Fırsat buldukça, İslâm dinine yapılan bu gülünç sardırmalar acaba niye???. O İslâm dîni: Gemilerini karadan yüzdürerek Bizansın açılmaz sanılan kapılarını şahametiyle açan Fâtihin dîni değildir?.

O İslâm dîni: İkiyüz binlik Romen Dioejn ordusunu göğsünde taşıdığı sarsılmaz imanı ile perişan eden bir avuç insanın itimatla bağlandığı, büyük ve ulu dîn değildir?.

O İslâm dîni: Çağlar açıp, çağlar kapayan, Batıda Viyana kapıları, Doğuda Hindistan önleri, kuzeyde Sibirya düzlükleri, Güneyde Suudi Arabistan çöllerinde, bütün haşmeti ile at oynatan kahraman atalarımızın dîni değildir?.

Ve netice olarak her fırsatta karalamaya çalıştığımız o ulvi dîn: Ceddimizi medeniyetin şahikasına yükselten, bütün dünya milletlerine elimizi etegimizi öptüen, tek ve biricik âmil değildir .

Fırsat buldukça onu, yerin dibine

indirmeğe yeltenmemiz insafsızlık olmaz mı?. Gerçi XIII ve XIV. yüz yıllarda; «Divan edebiyatı» nâmiyle bir edebiyat doğmuştur. Bu edebiyat aydınlar tarafından benimsenmiştir. Fakat, memleket içersinde «Halk edebiyatı» mevcut seyrini devam ettirmiştir.

«Divan edebiyatı»nın, «Halk edebiyatı»na vurmuş olduğu bir darbe yoktur. Yalnız o, aydın tabakayı elde etmişti r.

Bütün bunların aksini düşünsek dahi, bunda İslâm dîninin rolü nedir

«Bu ses nereden geliyor?»

— Ezan okunuyor efendim.

— Yıkın şu minareyi... Kabilinden. gayzımız, isyanımız son haddine gelmiş, etrafa saldırıyoruz. Ama nereye?? Hakikaten yıkılma icabeden bir hedef var mı? Onu yıkabilecekmiyiz? Ve şayet yıkılmış olsak elimize geçecek ne? Ve onu yıkılması ile, bizim de yıkılmayacağımız malûm mu? Bunu tetkik edip araştırmadan, kör bir gözle nereye saldırıyoruz?

İSLAMIN İLK EMRİ

O K U

Mecmuası çıktı

Mukaddesatçı ve milliyetçi görüşlerin yer aldığı bu dergiyi her milliyetçi okumalıdır.

P. K. 105 — KONYA

OLAN OLDU BIZLERE	500 Kş.
KIBRISA SEFERİM VAR	150 Kş.
RAMAZAN ŞİRLERİ	150 Kş.
EYÜP SULTANI ZİYARET	50 Kş.
YAVRULARIMIZA OKUL ve BAYRAM ŞİRLERİ	125 Kş.

Milliyetçi şair ve öğretmen F. Cemâl Oğuz Öcal'ın mevcudu bitmek üzere olan bu kıymetli eserlerini yazarının (SOFULAR YOKUŞU No. 20 - Eyüp - İstanbul) adresinden istemekte acele ediniz.

Toptan siparişlerde %20 indirme yapılır ve ödemeli olarak gönderilir.

N. Hikmet - Aziz Nesin

Geçen ay içinde gazetelerde şöyle bir haber yayınlanmıştı:

Ankara 28 (Telefonla) — Demirperde gerisinden neşriyat yapmakta olan komünist rad olardan biri (**Bizim Radyo**) dün akşamki Türkçe yayın programında Aziz Nesinin kardeşlik haftası münasebetiyle yazmış olduğu yazıya yer vermiş ve Devlet Başkanımız C. Gürselin bu yazı dolayısıyla son basın toplantısında Aziz Nesine yapmış olduğu ikazı şiddetli bir lisanla tenkit etmiştir.

Hatırlanacağı üzere Cemal Gürsel, Aziz Nesinin Milli Birliğimizi ve tesanüdümüzü sarsıcı yazılarından dolayı üzüntüsünü belirtmiş ve bahis konusu yazara basın mensuplarının huzurunda pek haklı olarak «teessür ve teessüflerini» bildirmişti. Komünist radyonun mahut yazara karşı bu tutumu ilgi ile karşılan-

mıştır.

Şimdi bu mevzu üzerinde biraz da biz konuşalım:

Sene 1948 yani bundan tam 13 yıl önce... Sabahattin Ali, Aziz Nesin ve arkadaşlarının çıkardıkları:

Markopaşa,

Malûm paşa

Yedi - Sekiz paşa

Öküz paşa v.b.

adındaki dergileri susturulmuş, Sabahattin Ali ise Bulgaristana kaçarken beynine indirilen bir sopa darbisiyle öldürülmüştü.

İşte bu yıllardan bir müddet sonra Aziz Nesin ve müseccel bir kaç arkadaşı malûm ideolojilerini yaymak için zemini müsait bulmuş olmalı ki, bayi ve tütüncü vitrinlerinde yeniden bu sefer de (BAŞDAN) adıyla arz-ı endam ettiler.

Klişede görüldüğü gibi BAŞDAN

Haftalık siyasi magazin

BASDAN

Baştan

«BASDAN» çıkış altı ay oldu. Altı aydır, hiç ara vermeden, sekmeden, tım günün de ve zamanında gazetemizi çıkarabiliyoruz. Amma, gününün başına BASDAN'ı ellerine almayan okuyucularımız, bunun kadar zorluklarla, güçlüklerle çıkarılmış bir iş olduğuna inanıyorlar mı? Eğer öyleyse, bu devre içinde, bu devre içinde so-

Nâzım Hikmet

Nazım Hikmet üstadın, on bir sene evvel hapse girme - den evvelki resmi yandadır. Aşağıda son şairlerinden birini okuyacaksınız. Bu memleket ve bu memleket insanlarının sevgisini bu kadar içten veren bir şair ekmuş mü idiniz? İşte parmak şairleri, işte hoceciler, işte milli şairler, işte failâtün düm'ekci'leri ve işte büyük şair Nâzım Hikmet.

Başdan gazetesinin başlığı ve Nâzımın resmi: Bu gazetenin bir komünist organ olduğu muhakeme kararıyla sabit olmuştur.

in kurucusu Aziz Nesindi.

Güne klişede okuyacağınız gibi BAŞDAN halk tabakaları arasında Marksist fikirleri yaymak için çıkıyordu ve aynen şöyle diyordu:

Bu gazete, bilindiği gibi Marxist kültürün halk tabakası arasında yayılması için çıkarılmaktadır. Hiç bir zaman tam entellektüelleri ilgilendiren akademik bir dergi değildir.

İşte bu azılı ve ağılı komünist gazete, Nâzım Hikmetin Bursa cezaevinde olduğu bir zamanda birinci sayfasının en başına Nâzımın bir resmini ve bir şiirini koyarak aynen şunları yazmıştı:

NÂZIM HİKMET

Nâzım Hikmet üstadın, on bir sene evvel hapse girmeden evvelki resmi yandadır. Aşağıda son şiirlerinden birini okuyacaksınız. Bu memleket ve bu memleket insanlarının sevgisini bu kadar içten veren bir şiir okumuş muydunuz? İşte parmak şairleri, işte hececiler, işte millî şairler, işte failâtün dümtekçileri ve işte büyük şair Nâzım.

Şimdi dönelim yukardaki gazete haberine: Nâzım Hikmet komünist (Bizim Radyo) da Aziz Nesini müdafaa ediyormuş. Bunda garip bir münasebet arayanların aklından ve şuurundan şüphe etmek lâzım.

Nâzım Hikmet, tam 13 yıl önce

Yayınlarımız :

1 — Milliyetçilik Anlayışımız ve Komünistlik : Prof. Dr. Cezmi Türk'ün hazırladığı bu eser dergimizin ilk yayınıdır. 64 sayfa, 2 ci hamur kâğıda basılı olarak fiyatı 125 kr. tur. Bitti.

2 — Mahutlar : Peyami Safa'nın Komünist ve Solcuları tahlil, tenkit ve Neşterliyen fıkraları 64 sayfa 125 kr.

3 — Türkçülük Nedir : Eski Türk Ocakları Genel Sekreteri Dr. Hasan Ferik Cansever'in Türkçülüğü en makul şekilde izah eden eseri. Fiyatı 125 kr.

4 — Bir Bayrak Rüzgâr Bekliyor : Tanınmış şair ve edip Arif Nihat Asyanın

Bu gazete, bilindiği gibi Marxist kültürün halk tabakası arasında yayılması için çıkarılmaktadır. Hiç bir zaman tam entellektüelleri ilgilendiren akademik bir dergi değildir. Bununla beraber, entellektüeller de bu dergiyi

İşte Marksist fikirleri yaydığını söyleyen baş yazısından bir kısım.

(Meyvalı ağacı taşları)
Salı günleri çıkar
Halk gazetesi
Gazetenin kurucusu
Aziz NESİN

İşte kurucusu olduğunun klişesi,

millî şairlere bile meydan okurcasına kendini müdafaa eden sevgili dâva arkadaşı Aziz Nesini elbette unutamazdı. Nâzım Hikmet bugün idare ettiği radyoda 13 yıl önce kendisine gösterilen kadirşinaslığa ancak mukabele etmektedir. Bunda şaşılacak ne var?..

en güzel şiirlerini bir araya getiren kitabı: 80 sayfa 125 kr.

5 — Türk, Moskof ve Komünist : Tanınmış Milliyetçimiz Nejdet Sancar'ın muhtelif makaleleri: 64 sayfa 125 kr. tur.

6 — Kayının Rüyası (Ergenekon Destanı) Adana, Trabzon ve Tarsus Liselerinde yüzlerce imanlı genç yetiştirmiş olan Edebiyat öğretmeni Şevket Kutkan, 5 ci sınıfta bir ilk okul talebesi olan KAYI'nın Ergenekonu mezvü eden rüyasını manzum şekilde dile getiren eseri.

Bilhassa çocukların zevkle okuyacağı bu eserin fiyatı da 125 kr. tur.

7 — Türk, Türkistan : Ord. Velidi Toğan Türkistana dair risalesi 125 kr. tur.

İşte Nâzım Hikmet, İşte Komünist « Bizim Radyo »

... allen arabischen ...
... so zugenommen hat.
Schon hat sich *Nazim Hikmet*, der türkische Dichter, Stalinpreisträger und „Politiker“, der in Moskau lebt, seit er nach zwölfjähriger Gefangenschaft 1950 aus dem Gefängnis entlassen worden war, in einem Interview, das er einem griechischen Korrespondenten gab, wieder gemeldet. Er
Der türkische Poet aus Moskau nannte in seinem Interview einen kommunistischen Geheimsender — *Bizim Radio* („Unser Radio“), der sich nicht begnügt, mündlich Propaganda gegen „Imperialisten und Amerikaner“ zu verbreiten.

Bu klişe de, Almanyanın en çok okunan gazetesi DIE ZEIT'den alınmıştır. Nâzım Hikmetin, Bizim radyo ile münasebetini veriyor ve Türk halkına, sosyalist olun, kapitalistleri, toprak ağalarını bertaraf edin diye tahrikler yaptığını anlatıyor.

NOT : Dikkat ettiyseniz geçen hafta Millî Birlik Komitesinden verilen bir haberde de (Bizim Radyo)

yu Nâzım Hikmetin idare ettiği söylenmekteydi. İstanbul gazetelerinden yalnız Son Havadis ve Tercüman bu haberi neşretti, diğer gazeteler ise bir ölü sükûtu içinde haberi koymadılar. Koyamazlardı, çünkü ekserisinin suratında Nâzım müdafaa etmenin kirli lekesi henüz silinmemişti. Hele Ahmet Emin, Nadir Nâdideki bu leke hiç silinmiyecektir.

T Ü R K

Türk, hürdür, hür yaşıyacaktır,
Dini islâmdır, İslâm kalacaktır,
Hedefi haktır, hakka ulaşacaktır.

O dönmez hedefinden, aslâ!
Ey d ü ş m a n başuna uğraşma.

**Halil Özer - KONYA
RUBAİ**

Ey ulu ırkım bir aklı çınarsın
Hakkı sever bir ilâha taparsın
Düşse de bütün taze, yeşil dalın
Tek kolun Anadolu'yla yaşarsın

Kayseri, Osman Türk Kılıncı

VATANIM

Bahar olsam sensiz açmam gülümü
Sen yoksan isterim ben'de ölümü
Dağlar cevher olsa dönmem yönümü
Barış günlerimi sayarım şimdi

Savaşlarda şehit olsam Türkiyem
Aşkınla yeşerir solum Türkiyem
Ay - yıldızım candan sararım şimdi

Abdullah Çalışkan - Kayseri

KOMÜNİST NAZIM'A

Ve onun gibilere

O kadar alçak, o kadar hayâsızsın
Ey en büyük hain canı hiç utanmazsın
Ekmek yedin su içtin, benim güzel yurdumdan
Çok şükür Türük şanı silinmiştir adından
Göklerimde komünist yeli aslâ esemez
Çünkü kitapsızsın sen müslümanlık sevemez
Senin gibi melunlar, zaten moskofta yaşar
Bu milletin mazisi, kükrer, haykırır, taşar
Yolumuz hak hakika tdemokrasi yoludur.
Bütün âlem koğuyor durmadan hürriyete
Fakat sen düştün şimdi bir kızıl esarete.

Kayseri — Osman Selim Dinçsoy

Şurası inkâr edilemez bir hakikattir ki, Türk ırkının kabiliyeti ve İslâm Dininin fazileti sayesinde dünyanın beş kıtasından üçüne bayrak dikerek; asırlar boyunca etrafa her bakımdan namı saçmış bir milletin torunları olan bizler, maalesef diğer bazı milletlere nazaran birçok hususlarda geri kalmış bulunuyoruz. Hiç şüpke yok ki bizleri bu duruma getiren sebeplerin menşei, kökleri dışarda olan sapık fikirli malûm cemiyetlerin memleketimizdeki alçakça faaliyetleridir.

Ecdadımızın, uğrunda tonlarca şüheda kanı akıttığı şu güzelim Türkiyemizi bilhassa sahip olduğu emsalsiz JEOPOLİTİK durumu sebebiyle bir an evvel ellerine geçirmek isteyen düşmanlarımız, bizi içten yıkmak için türlü türlü kisvelerle gece-gündüz çalışmaktadırlar.

Bir taraftan dünyanın diğer kısımlarına da sirayet etmek isteyen kızıl Ruslar, komünizm zehirini memleketimize de akıtırlarken, diğer taraftan kendilerini hâlâ Doğu Roma İmparatorluğunu vârisi addeden bazı ahmaklar da boş durmamaktadırlar. Bunlardan başka millet ve memleketimizi tehdit eden cereyanların başında, maddeperestlerin alçak emperyalizmi ve bir takım maskeli canavarların komünizme merdiven dayayan sosyalizmi gelmektedir ki, bütün bunların kendilerine köre gizli—bize apaçık—çalışma metodları vardır.

Ne gariptir ki, ne idüğü belli olmıyan köksüzlerden başka bazı şahsiyetler de ya beyinsizlikleri veya şahsi menfaaları sebebiyle en kötü maksatlara alet olmaktan asla çekinmemekte ve üstelik defalarca ikaz edildikleri halde bazan çizmeden yukarı çıkmak cesaretini bile gösterebilmektedirler.

Biz, varlığımızı muhafaza edebilmemiz ve ecdadımızın namına yakışacak seviyelere ulaşabilmemiz için elbet de bu çamurları da çiğnemek mecburiyetindeyiz. Muhterem dostlarımız kusura bakmasınlar (!) Her ne kadar hangi gayeye alet olduklarını bilemeyecek kadar gafil olanlara acırsak da bilerek ve inadî olarak menfur gayelerine ulaşmak isteyen ve bunun için de bu memleketin ekmeğini yeyip, suyunu içtikleri halde yine bu memlekete ihanet eden satılmış şahsiyetlere elbette sözlerimizi bir kurşun gibi yapıştırmak hakkını kendimizde bulabiliriz: «Ölürsem şehit, kalırsak gazi olurum» demek suretiyle cepheden - cepheye koşan bozkurtların torunları ve dolayısıyla bu memleketin hakikî sahipleri olarak elbette bütünlüğümüzü parçalamaya matuf hareketleriyle menfur gayelerine ulaşmak isteyen mel'un yaratıkları affetmiyeceğiz.

Fakat buna rağmen beyinsizlere defalarca söyleneni bir kere daha tekarr ve ihtar etmeyi de faydasız bulmuyoruz.

Ey sözlerimizi işitmek istemiyen maskaralar, şunu iyice biliniz ki, memnu mintakalar, «Bu vatan bize mezar olmadan düşmana gülizar olmaz» diyen kahraman dedelerimiz tarafından tayin ve ilân edilmişlerdir. Kim ve ne suretle olursa olsun yasak bölgelere girmek cesaretini gösterebilen kafadarların gözyaşlarına bakılmıyacaktır.

Lvet, «Anlıyana sivrisine saz, anlamıyana davul zurna yine az» derler. Milletimizin içine girmek suretiyle en kıymetli mefhumlarımızı kendilerine maske yaparak bizleri mahvetmeye yeltenen tanınmış hasım köpeklerle ve şahsi menfaatları sebebiyle düşmanlarımıza alkış dağıtan kahpelere yanlış kapı çaldıklarını bir kere daha hatırlatır, kendilerine başka memleketlerde sahalar aramalarını son defa olarak tavsiye ederiz.

ölümünden bugüne kadar geçen 23 yıl içerisinde ehemmiyet verilmeyen dış Türkler meselesi, hattâ memleketimizde söndürülmek, yokedilmek istenen Türkçülük ülküsü, 27 Mayıs'tan sonra milliyetçi askeri idare ile birlikte yeniden hareket kazanmıştır. Son iki yıl içerisinde Iraktaki soydaşlarımıza karşı silâhlı komünist Kürtler tarafından bir kaç defa tekrarlanan katliam hareketinin, Kıbrıs meselesinde olduğu gibi, Kerkük dâvasında da yurdumuzda beklenenden çok fazla ilgi uyandırdığını görmekle bahtiyarız. Son kahpece saldırışı tel'in eden Türk Üniversite gençliği, gerçek Türk basını ve bütün hâdiseleri hassasiyetle takip eden Türk Devlet İdarecileri, oradaki bir milyon Türkün yalnız olmadığını, her zaman haklarını koruyacak bir kuvvetin varlığını düşmanlarımıza ilk defa bildirmişlerdir. Bu, Türkçülük ülküsü için çok mesut bir neticedir. Artık maksatlı basının yıllarca yaptığı düşmanca propakandanın ruhlara sindirdiği uyuşukluk ve yanlış kanaatlerin tesiri bir hamlede silinmiş, «Türkiye haricinde Türk yoktur» diyen eskimiş politikacılar da bu meşhur vecizeleriyle(!) birlikte fonksiyonlarını kaybetmişlerdir. Çünkü artık tük gözlerle realitenin ışığı, dimağlara gerçeğin şuuru bütün açıklığı ile ulaşmış; fikir, aydından halka intikal ederek milyonların ruhuna yerleşmişti. Bundan sonra Türkçülük akımına karşı durmak isteyen maksatlı kişiler ve gafiller korkunç sellerin önünde süprülen çer-çöp durumuna düşmeğe mahkûm olacaklardır.

23 Mart 1961

— VATAN İÇİN —

Tek yâdigâr kaldı vatan,
Ecdadımdan ancak bana.
Gerekirse hazır bu can,
Fedâ için her an o'na.

Tek kıymettir benim için,
Yaşadığım güzel vatan.
Şehit olup O'nun için,
Yüzbinlerce vardır vatan.

Vatan için ölmek hiçtir,
Şehitlikse en üst rütbe,
Gidiş ise bu gidiştir,
Şân, şerefle ancak Rabbe!

Konya — Sıtkı BALÇ

Hem kuvvetti hem devletti başında

BABAMIN ARDINDAN

Neşem, fikrim, ümidim sendin!
Bunları bozan benmiydim?
Neşem, fikrim, ümidim bulandı
Benzerini görünce sen sandı.

Ruhumun gamsız edasıydı o benim
Öyle ki söyledim, söyletirdim, söy
lenirdim

Ama severdim, arardım, arardı
Gök yüzü ile deniz arasında

O bir manevî hazineydi yanımda

Şimdi ise ruhumun gamlı edasına
Yarab deva var mı bu âlemde
Bu hicranın yasına..

Mengü BAKAN

DEMİR PERDE GERİSİ

Demirlenmiş milyonlar perdenin
arkasına,
Alınmış hürriyetleri hunharcasına.

Herkesin ne malı var ne de mülkü,
Şeflerine yaltaklıktır onlardaki ülkü.

Halil ÖZER - Konya

ATSIZ BEĞ'E

Yürür gün batıya Göktürk ordusu,
Kanat - kanat üzerinde Kırklar -
Yediler.

Bu, uçsuz bucaksız maviliktenmiş
korkusu;

Kime sordu isem ayınımı söylediler.

Fırat Kızıltuğ - Ergani

VATANA SESLENİŞ

Bu yollar vatan namus yoludur.
Her tarafı kahramanla doludur,
Vatanda yaşayan vatanın kuludur,
İşte bizde kuluyuz bu güzel vatanın

H. Cafer Güngör - Kayseri

GARPLILAŞIYORMUŞ (!)

Medeniyet koymuşlar sosyetenin
adını,

Baloda sanıyorlar yaşamanın tadını
Erkek serbest bırakmış kızını ka-
dını

Başka sebep arama adam Garplıla-
şıyor,

Yalçın Aytekin - Tarsus

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI VE BİR KAÇ NOKTA

göre düzenleyip ayarlamamaktan ileri gelmiştir. Faraza, sadece ziraati geliştirmek ve diğer sahaları olurluna bırakmak olamayacağı gibi; bütün sanayiye vermek, diğer sahaları ihmal etmek de olmaz. Milli iktisadiyatımız ziraatiyle, sanayii ile, madenciligi ve ormancılığı ile, ulaştırma ve ticaretiyle —hattâ su, sulama, elektrik ve sair bayındırlık hizmetleriyle— bir kül teşkil eder. İktisadiyatımızdaki gerçek muvazene, bu faaliyet dalları ve kolları arasında fark gözetmeksizin hepsini birden ve atbaşı beraber kalktırdırmakla sağlanır, sağlanacaktır.

Teşkilâtın görevi sadece Devlet sektörüne münhasır da değildir. Teşkilât, âmme teşebbüslerini plânlayıp bir sisteme raptedeceği gibi, hususî teşebbüsleri de ilmin ve tahsisen iktisadî ilmin icaplarına göre ayarlayıp düzenleyecek; bunlara ilâveten ve daha mühim olarak resmî ve özel teşebbüsler arasında koordinasyon sağlayarak millî ve ummî bir iktisadî kalkınma plânı hazırlayacak; bu plânın yürütülmesi için gereken tedbirleri ihzar veya tavsiye edecek; âmme sektörü ile ilgili plânların tatbikini takip eyleyecektir.

Bundan başka, bakanlıklara iktisadî ve sosyal konularda yardımcı ve müşavir olmak da, teşkilâtın vazifeleri arasındaadır.

İtiraf etmeliyiz ki, plânlama işinin bu derece bir berraklıkla anlaşılması ve plânsız bir iktisadî kalkınma tasavvur olunamayacağıнын bedâhatle ortaya konması, memleketimiz için ileri bir merhale teşkil eder. Bugüne kadar gelip geçmiş iktidarlar, politikayı —hem de partizanca bir politikayı— her türlü ilmî ve teknik icap olanların uyarıcı söz ve yazıları —maalesef— işitecek kulak ve okuyacak göz bulamamıştı. Binaenaleyh, atılan adım cidden mühimdir.

(Not : Bu makalenin ikinci kısmını gelecek sayıda vereceğiz.)

nudaki samimiyet derecesini tâyin etmek mümkün olmadığı için, halkın bu pervasızca ileriye sürülen solculuk edebiyatıkar şısındaki ürkek durumunu, tamamiyle muhik vemanlık görmek icabeder.

Bir zamanlar bazı Halk Partili mebusların «Biz İngilterede iktidarı ele alan İşçi Partisinden daha solcu bir partiyiz. Çünkü, madenleri ve şahsî teşebbüse âit büyük tesisleri onlardan evvel devletleştirdik.» dediklerini hatırlıyoruz. Cemil Sait Barlas'lar ve onun gibi düşünenler, halâ solcu olduklarını açıkça ifade etmiyorlar mı?

Aşırı devletçiliğin sosyal adalet açısından görünüşü olarak ele alındığı zaman, solculuğa karşı kimse hücum etmek gücünü bulamıyor.

Ama, kelime oyunları ile, bu kadar esnek hâle gelen solculuğun bazı komünistler tarafından da paravana olarak kullanıldığını dehşetle müşahede ediyoruz. Onlar da, bu hürriyet havasından faydalanarak solculuğa siper ediyor ve yüzleri bile kızarmadan «solcuyuz» demek cür etini kendilerinde buluyorlar.

Türkiyemiz bu gibilerin teşkil ettiği bir tehlike karşısındadır bulunuyor. Çünkü, solculuğu benimsemiş bir partinin, bir cemiyetin, bir insanın kıl kadar biraz daha sola inhiraf etmesi sonunda, kıpkızıl komünist olması işten değildir.

Bize kalırsa, bu «Solculuk» terimi üzerind çok büyük bir hassasiyetle durmalıyız. İstismarcılar, komünistler bugün hep bu deyimden arkasına gizlenmiş bulunuyorlar.

Unutmayalım ve her an, her saniye hatırlıyalım ki, Türkiyemiz Patagonyada yahut Güney Afrikada değildir.

Düpedüz Solcu geçinen komünist Rusya ile hem hudut olan hassas bir bölgededir.

Sosyalizmin bu kaypak tezahürlerini gözönünde bulundurarak, siyasi partilerimizin programlarını vuzuh ve sarahatle açıklamaların istiyen vatandaşlarımız şüphe yok ki, yenden göğe kadar haklıdırlar.